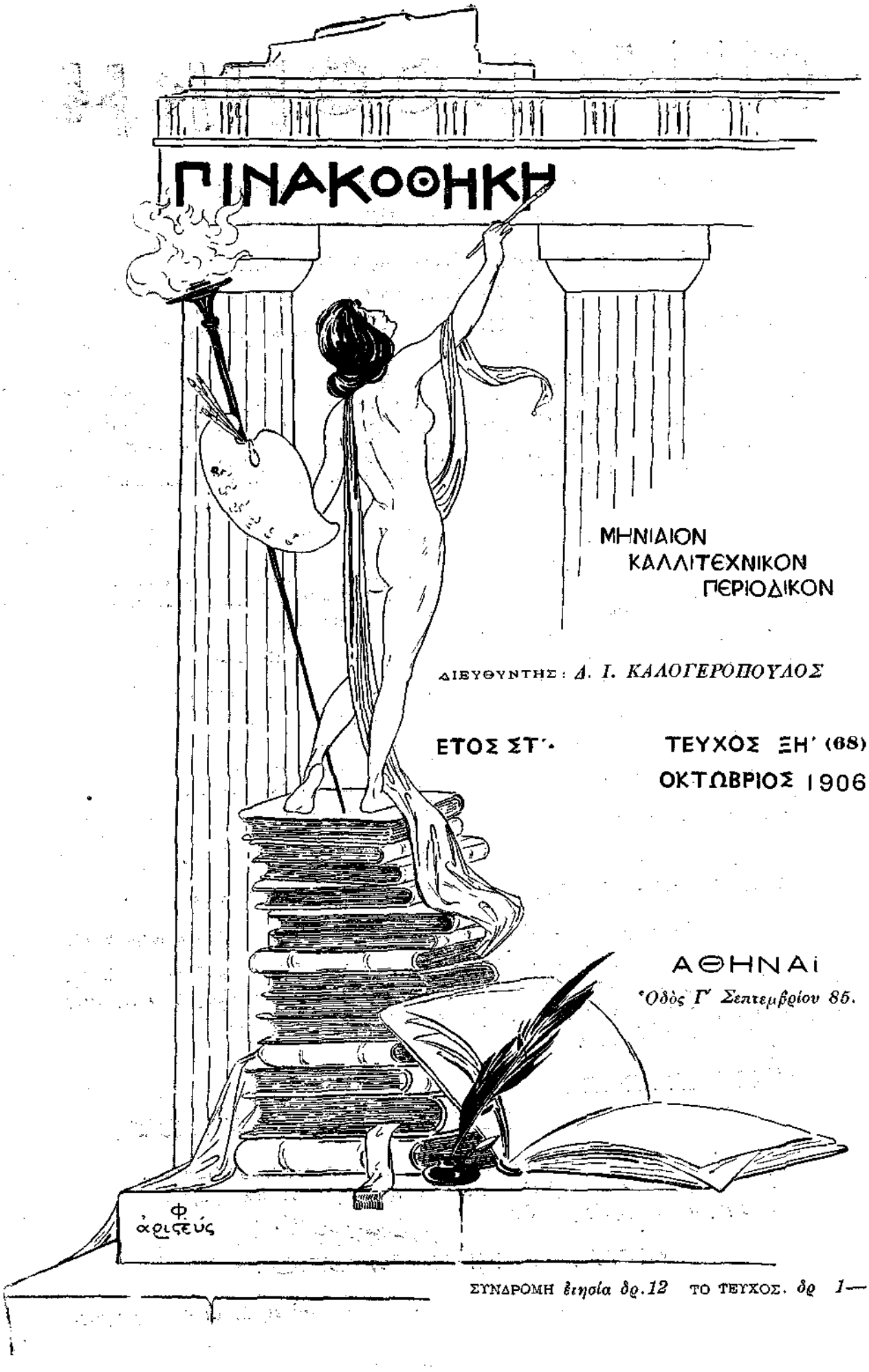

ΓΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: *Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ*

ΕΤΟΣ ΣΤ'. ΤΕΥΧΟΣ ΞΗ' (68)
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1906

ΑΘΗΝΑΙ
Ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 85.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *ἐτησία δρ.12* ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ. *δρ 1—*

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: *Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ*

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ *εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἐν Ἀθήναις*

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 85 (Πλατεῖα Κυριακοῦ).*

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *Ἐτησία ἐν Ἑλλάδι δρ. 12.—Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 12*

Τὸ ἔτος ἄρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου.—Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται, στέλλονται δὲ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν.—Οὐδεμία αἴτησις περὶ ἀποστολῆς τῆς «Πινακοθήκης» ἢ οἱασδήποτε ἐκδόσεως αὐτῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἄνευ συναποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.—Αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς εἶνε ἔντυποι καὶ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διευθυντοῦ, τὴν σφραγῖδα τοῦ περιοδικοῦ καὶ αὔξοντα ἀριθμόν.

Φύλλα ἐν Ἀθήναις πωλοῦνται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας», Ἐλευθερουδάκη καὶ Μπέκ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πῶς δὲν ἔγεινα ἀναγνώστης. Διήγημα ὑπὸ Χ. Χρηστοβασίλη.
Ὁ μῦλος ὑπὸ Αἰμυλίου Εὐρώτα.
Πρόποδις Φραγκίσκου Τσέντση, ὑπὸ Στεφ. Μαρτζώκη.
Μεταξὺ Βοσπόρου καὶ Προποντίδος, ὑπὸ Φοίβης.
Μιὰ ἀγάπη, ὑπὸ Κάρμα Νιρβαμῆ.
Τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ Λ. Τολστόη.
Σκέψεις.
Τὸ κωμικὸν ἐν τῷ θεάτρῳ, ὑπὸ Ν. Σπανδωνῆ.
Θαμμένα γράμματα, ὑπὸ Ἰάσωνος Σελινᾶ.
Νέα Πομπεῖα.
Μειδιάματα.
Σημειώσεις ἑνὸς μηνός. (Νέον Πνεῦμα. — Ἡ φωτογραφία εἶνε τέχνη; — Νεκρὰ φιλίματα. — Ἀνδριὰς Ζολᾶ. — Ὁ Καζαμίας) ὑπὸ Δάφνιδος.
Γράμματα καὶ τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἡ Ἁμαρτία, ὑπὸ *F. Stück.*
Εμίλιος Εβρόταις.
Ἑρμίνη Ἰωαννίδου.
Αἰκατερίνη Παρασκευοπούλου.
Δέσποινα Μυρίζου.
Κωνστ. Σαγιώρ.
Ἀλεξάνδρα Ρωσσίδου.
Ἰωάννης Καρακατσάνης.
Κοσμήματα, πρωτογράμματα κ.λ.π.

ΦΥΛΛΟΝ τῆς «Πινακοθήκης» κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα Νοέμβριον δὲν θὰ ἐκδοθῇ, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ θὰ ἐκδοθῇ καὶ θὰ διανεμηθῇ τὴν 1 Νοεμβρίου **δωρεὰν** *εἰς τοὺς κ. κ. Συνδρομητάς μας τόμος αὐτοτελὴς ἐντυπώσεων καὶ σκέψεων.*

Ὁ νέος τόμος θὰ ἐπιγράφεται

"ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,,

ἐγράφη δὲ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ κ. **Δ. Ι. Καλογεροπούλου.**

Τὴν 1 Δεκεμβρίου θὰ ἐκδοθῇ τὸ τακτικὸν φύλλον τῆς «Πινακοθήκης».

Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητάς μας τὰ

«ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ»

θὰ τιμῶνται δύο δραχμάς.

ΠΩΣ ΔΕΝ ΕΓΕΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΙΜΟΥΝ-δὲν εἴμουν ὀκτὼ χρονῶν παιδὶ κι' ἔπαιζα τὴν Κυριακὴ τ' ἀπόγευμα μὲ τὸν ὁμήλικά μου, τὸν Γιάννη, ποῦ παρατσουκλιάζαμε Στάχταρη καὶ τὸ Μῆτρο, ποῦ περιγιελούσαμε Μάη, ὅταν ἕνας ἀρκᾶτος διαβάτης ἔφερε τὴν εἴδηση στὸ χωριό, ὅτι ἦρθε ὁ Δεσπότης στὸ Ράϊκο.

Πολλὲς φορὲς ἤκουα νὰ γένεται λόγος γιὰ τὸ Δεσπότη, ὅτι κάνει παπᾶδες, ὅτι ἔκκνε ὁ Δεσπότης κοὐτό, ὅτι εἶπε ὁ Δεσπότης ἐκεῖνο, ὅτι πρόσταξε ὁ Δεσπότης τοῦτο κι' ἐκεῖνο, κτλ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ χωριό μας εἶταν μικρὸ — κκμμιὰ δεκαριὰ σπίτια, χωριουδάκι — ὁ Δεσπότης δὲν περνοῦσε ποτὲ ἀπὸ μᾶς, ὅταν ἔκανε τὴν περιοδεία του, τὸ χινόπωρο· χωρὶς νὰ τὸν ἰδῶ, τὸν φανταζόμουν ἕναν πολὺ ἀψηλὸν ἄνθρωπο μὲ φουστανέλλες, μὲ κόκκινα τσαρούχια, μὲ φέσι κόκκινο τσακισμένο, κκπεταναρίτικο, μὲ χρυσὰ ἅρματα, τέλειον τύπον ἁρματωλοῦ, μὲ ὑπερφυσικὸ ἀνάστημα.

Στὸ ἄκουσμα αὐτό, ὅτι ὁ Δεσπότης εἶχεν ἔρθει στὸ Ράϊκο, μιὰ ὥρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ χωριό μας, βουλευτήκαμε κι' οἱ τρεῖς:

— Πᾶμε στὸ Ράϊκο νὰ ἰδοῦμε τί πρᾶμμα εἶν' ὁ Δεσπότης;

— Πᾶμε . . .

— Πᾶμε . . .

Καὶ στὴ στιγμὴ δρόμο!

Σὲ μιὰ ὥρα εἴμαστε στὸ ξένο τὸ χωριό.

Ρωτοῦμε:

— Ποῦναι κονεμένος ὁ Δεσπότης;

Καὶ μᾶς εἶπαν:

— Στοῦ Κύρ-Σπύρου.

Ὁ Κύρ-Σπῦρος εἶταν οἰκογενειακός μας φίλος καὶ τράβηξα μὲ θάρρος στὸ σπίτι του, ἔχοντας ἐξ ὀπίσω μου τοὺς δύο μου φίλους καὶ συγχωριανούς.

Ἄμα μ' εἶδε ὁ Κύρ-Σπῦρος, ποῦ βρίσκουταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὴν αὐλόθυρα κι' ἔδινε στὸν ἕνα καὶ στὸν ἄλλο διαταγὲς γιὰ τὴν ἑτοιμασία τοῦ Δεσπότη, νόμισε ὅτι εἶταν κι' ὁ πατέρας μου κοντὰ νἄρχεται.

— Καλῶς ὥρισες! (μοῦ εἶπε) ποῦ στάθηκε ὁ πατέρας σου;

— Ἦρθα μοναχός μου . . .

Τοῦ εἶπα κι' ἔδειξα τοὺς δυό μου φίλους.

— Χωρὶς τὸν πατέρα σου! (μοῦ εἶπε) Ἄ! Ἔκκανες πολὺ ἄσχημα! Ἂν σὲ γυρέψῃ ὁ πατέρας σου καὶ δὲ σ' εὕρῃ, φαντάζεσαι τὴ στενοχώρια θὰ τραβήξῃ;

— Νά! (τοῦ εἶπα μὲ θάρρος) ἤρθαμε νὰ ἰδοῦμε τὸ Δεσπότη καὶ θὰ γυρίσωμε πίσω στὸ Σούλι . . . Πρὶν βασιλέψῃ ὁ ἥλιος θὰ εἴμαστε ἐκεῖ . . .

— Ἄ! ὅλα κι' ὅλα (μοῦ εἶπε) ἀλλ' αὐτὸ δὲ θὰ γένῃ . . . Ἀπόψε θὰ μείνῃς ἐδῶ! . . . Ἐσεῖς οἱ δυὸ (εἶπε στοὺς συντρόφους μου) γυρίστε γλήγορα στὸ χωριό σας καὶ πέτε στὸν πατέρα του καὶ στὴ μάννα του, ὅτι ὁ Χρῆστος θἄναι ἀπόψε σπίτι μου, νὰ μείνουν ἥσυχοι κι' αὔριο θὰ τὸν στείλω μὲ συντροφιά . . .

Οἱ φίλοι μου, χωρὶς νὰ ἰδοῦν κἂν τὸ Δεσπότη τράβηξαν, τρέχοντας τὸν κατήφορο, γιὰ τὸ Σούλι, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἔγειναν ἄφαντοι ἀπὸ μπροστά μας.

Σὲ λίγο ἦρθε κι' ὁ γυιὸς τοῦ Κύρ-Σπύρου ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, φορτωμένος ἐκκλησιαστικὰ βιβλία . . .

Ὁ γυιὸς τοῦ Κύρ-Σπύρου, Τραντάφυλλος λεγόμενος, μεγαλείτερος τέσσερα-πέντε χρόνια ἀπὸ

μένα, εἶταν φημισμένος σ' ὅλα τὰ χωριά μας, ὡς γραμματισμένο παιδί. Πολλοὶ μάλιστα ἔλεγαν, ὅτι ἤξερε πλειότερα γράμματα κι' ἀπὸ τοὺς παπᾶδες, κι' ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἔλεγε 'Αναγνώστη. 'Αναγνώστης σ' ἐκεινη τὴν ἐποχὴ στὸν τόπο μας εἶταν μεγάλο πρᾶγμα. Ξεπερέτευε τὸν παπᾶ στὴν ἐκκλησιά, ἔλεγε ἕνα σωρὸ γράμματα καὶ προσευχές, ἀπ' ἔξω, κι' ἐκεῖνο τὸ «Ἄσπιλε, ἀμόλυντε» ποῦ μοῦ φαίνονταν, ὅτι εἶταν σαράντα μέρες δρόμο μακρύ, τόσο, ποῦ δὲν ἐτόλμησα ποτὲ νὰ ἐπιχειρήσω νὰ τὸ μάθω ἀπ' ἔξω. Διάβαζε τὰ γράμματα ὅλων τῶν ξενιτεμένων [1]) γυναικῶν, ποῦ λάβαιναν ἀπὸ τοὺς ἄντρες τους, ἢ τὰ παιδιά τους, ἔγραφε τὲς ἀπαντῆσες τους, κι' ἐξηγοῦσε τὲς διαταγές, ποῦ λάβαινε τὸ χωριὸ ἀπὸ τὶν Πασιᾶ τοῦ Γιαννίνου.

Ὅλος ὁ κόσμος μιλοῦσε γιὰ τὸν Τραντάφυλλο τοῦ Κύρ-Σπύρου, ὡς σπάνιο παιδί, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸν χώνευα, διότι δὲν ἤξερα ὅσα ἤξερε αὐτός. Ἐγὼ εἴμουν στὸ Χτωήχι ἀκόμα, κι' αὐτὸς εἶχε μάθει τὸ Ψαλητήρι ἀπ' ἔξω, εἶχε μάθει τὸν 'Απόστολο, τὰ Μηνιαῖα, τὸ Τριῴδι, τὸ Πεντηκοστάρι, τὸ Ὡρολόγι, τὸ Εὐχολόγι κι' ἄλλα πολλά, κι' εἶχε ἕνα χρόνο, ποῦ εἶχε ξεσκολήσει, μὴν ὑπάρχοντας ἄλλα γράμματα νὰ μάθῃ, κι' ὅταν τὸν εἶδα νἄρχετται σοβαρὸς-σοβαρὸς μὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία φορτωμένος, μοῦ χάλασε ἡ καρδιά, ποῦ δὲν ἤμουν κι' ἐγὼ γραμματισμένος σὰν αὐτόν, γιὰ νὰ λείψῃ μιὰ γιὰ πάντα ἡ φροντίδα τῶν γραμμάτων ἀπὸ πάνω μου καὶ λογάριαζα τοὺς κόπους, ποῦ εἶχα μπροστά μου γιὰ νὰ μάθω τόσα καὶ τοσα βιβλία, ποῦ ἀναφερα παραπάνω.

Αὐτὸς ὅμως, μόλις μ' εἶδε, μὲ καλωσώρησε καὶ μ' ἐρώτησε ἂν παρουσιάστηκα στὸ Δεσπότη, κι' ὅταν τοῦ εἶπα, ὅτι δὲν τὸν εἶχα ἰδεῖ ἀκόμα, ἔλαβε ἕνα προστατευτικὸ ὕφος καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἔλα μαζύ μου νὰ σὲ παρουσιάσω . . . Ἅμα σὲ παρουσιάσω, νὰ τοῦ κάνῃς μιὰ μετάνοια καὶ νὰ τοῦ φιλήσῃς τὸ χέρι . . .

— Παπᾶς εἶν' ὁ Δεσπότης, νὰ τοῦ φιλήσω τὸ χέρι;

Τοῦ ἀντιλογήθηκα τοῦ Τραντάφυλλου, ἀλλ' αὐτός, μὴ γνωρίζοντας τί εἰκόνα εἶχα φκιασμένη μέσα μου τοῦ Δεσπότη, μοῦ ἀπολογήθηκε:

— Τί παπᾶς λές; Αὐτὸς εἶναι ἑκατό, χίλιες φορὲς μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς παπᾶδες! Αὐτὸς φκιάνει τοὺς παπᾶδες, αὐτὸς — ἂν θέλῃ — τοὺς ξεπαπαδόνει, καὶ τοὺς ξουρίζει τὰ γένεια!

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Τραντάφυλλου ὁ Δεσπότης ἔγεινε στὴ φαντασία μου πλειὸ ψηλός, πλειὸ χοντρός, τ' ἅρματά του πλειὸ μεγάλα καὶ πλειὸ λαμπερά, καὶ τὸ κόκκινο καὶ στραβοτσακισμένο φέσι του καὶ τὰ τελατινένια τσαρούχια του μὲ τὲς μεταξωτές τους φοῦντες πλειὸ κόκκινα ἀκόμα.

Περάσαμε τὴν αὐλὴ κι' ἀνεβαίναμε τὴ σκάλα, γιὰ νὰ μποῦμε μὲς τὸ σπίτι, ποῦ βρίσκουταν ὁ Δεσπότης. Ἡ καρδιά μου πήγαινε «τίκ-τάκ, τίκ-τάκ» κι' ἤθελα ἡ μεγάλη ἐκείνη στιγμή, ποῦ θὰ παρουσιαζόμουν μπροστὰ στὸ Δεσπότη, νὰ εἶταν πλειὸ μακρυά, γιατὶ αἰστανόμουν τὸν ἑαυτό μου ἀπροπαράσκευο γιὰ νὰ τὸν ἰδῶ. Νόμιζα, ὅτι ὁ Δεσπότης, ὅπως μοῦ τὸν παρίσταναν, εἶχε δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου σ' ἐμᾶς τοὺς ἄλλους!

'Ανεβήκαμε τὲς σκάλες, περάσαμε τὴν κρεβάτα καὶ μπήκαμε στὸ δοξάτο, κι' ἀντὶ γιὰ Δεσπότη, ποῦ καρτεροῦσα νὰ ἰδῶ, εἶδα ἕναν ἄγνωστον παπᾶ, καθισμένο σταυροπόδι ἀπάνω στὸν καναπέ, καὶ μὲ τὸ δεξί του χέρι ἔπαιζε ἕνα μακρὺ καὶ χοντρόσπειρο κομπολόγι, ἐνῷ μερικοὶ προεστοὶ τοῦ χωριοῦ κι' οἱ παπᾶδες στέκονται ὀρθοὶ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα. Ὁ Τραντάφυλλος ἀπόθεσε τὰ βιβλία κάπου κι' ἔπεσε καταγῆς μπροστὰ σ' ἐκεῖνον τὸν ἄγνωστό μου τὸν παπᾶ, τῶκανε μιὰ μετάνοια καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι. Ἐγὼ τἄχασα. Δὲν ἤξερα, ποῦ βρισκόμουν. Δὲ μποροῦσα νὰ ἐξηγήσω τί λογιῶν παπᾶς εἶταν ἐκεῖνος, ποῦ ἔπαιζε τὸ κομπολόγι, κι' ἔπεσε καὶ τῶκανε μετάνοια ὁ Τραντάφυλλος καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι, ἐνῷ οἱ προεστοὶ τοῦ χωριοῦ κι' οἱ παπᾶδες στέκονταν ὀρθοὶ μὲ φόβο καὶ σεβασμό . . .

— Κάνε μετάνοια καὶ φίλησε τὸ χέρι τοῦ Δεσπότη.

Μοῦ εἶπε ὁ Τριαντάφυλλος, μὲ τρόπο κρυφά, ποῦ μ' εἶδε νὰ στέκωμαι σὰν ξαπορεμένος.

— Αὐτὸς εἶν' ὁ Δεσπότης;

Τοῦ εἶπα μὲ ἀπορία.

— Αὐτὸς εἶναι. (μοῦ εἶπε σιγανὰ καὶ μὲ κάποιο φόβο) Πήγαινε γλήγορα μπροστά του.

Ἔσκυψα, ἔκανα μιὰ μετάνοια, τοῦ φίλησα τὸ χέρι καὶ γύρισα πρὸς τὴ θύρα τοῦ δοξάτου. Ὁ Δεσπότης οὔτε ἐρώτησε γιὰ τὸ ὑποκείμενό μου, ὅταν τῶκανα τὴ μετάνοια καὶ τοῦ φίλησα τὸ χέρι, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσε τὴν ὁμιλία του μὲ τοὺς παπᾶδες καὶ τοὺς προκρίτους τοῦ χωριοῦ. Αἰστάνθηκα ἕνα τέτοιο βάρος στὴν καρδιά μου, ποῦ δὲν μποροῦσα νὰ σταθῶ στὸ δοξᾶτο. Βγῆκα ἔξω στὴν κρεβάτα ν' ἀναπνεύσω, γιατὶ μοῦ εἶχε πιαστῆ ἡ ἀναπνοή. Μὲ πῆρε ὁ Τριαντάφυλλος ἀπὸ κοντὰ γιὰ νὰ ἰδῇ τί θέλω.

— Θέλ' ς τίποτε; Μοῦ εἶπε·

— Θέλω νὰ μοῦ εἰπῇς (τοῦ εἶπα κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν βρύση τὰ μάτια μου ἀπὸ τὸ κλάμμα) θέλω νὰ μοῦ εἰπῇς, παπᾶς εἶν' ὁ Δεσπότης;

Κι' ἄρχισα νὰ κλαίω, νὰ κλαίω τὴν ὡραία εἰκόνα τοῦ λεβέντη μου τοῦ Δεσπότη, ποῦ εἶχα φκιάσει μὲ τὴν παιδική μου φαντασία μέσα

[1]) Αἱ γυναῖκες, πῶχουν ἄντρες στὴν Ξενιτειὰ λέγονται **ξενιτεμένες**.

στὴν καρδιά μου, τοῦ Δεσπότη μου τοῦ ψηλοῦ σὰ γίγαντα, μὲ τὲς κάτασπρες φουστανέλλες του, μὲ τὸ στραβοτσακισμένο κόκκινο φέσι του μὲ τὴ μακρειὰ μεταξωτή του φούντα, πῶπεφτε ἀπάνω στὴ ξέρβια-πλάτη του, μὲ τὰ φλωροκαπνισμένα τ' ἅρματά του καὶ τὰ τσιαπράζικα του, μὲ τὰ κόκκινα τσαρούχια του, μὲ τὸ πανέμορφο ξουρισμένο πρόσωπό του καὶ μὲ τὰ μαῦρα, μακρυὰ καὶ στριμμένα πρὸς τὸν ἀνήφορο μουστάκια του, τοῦ Δεσπότη μου, ποῦ φανταζόμουν γιὰ ὅ,τι ὡραῖο, κι' ὅ,τι εὐγενικὸ κι' ὅ,τι περίφανο εἶχε ἡ πλάση, γιὰ ὑπεράνθρωπο, αὐτὴν τὴν παννέμορφη εἰκόνα, ποῦ ἤρθε ἕνας παπᾶς, μὲ γένεια, μὲ ράσα, μὲ καλυμμαύκι κι' ἕνα χοντρόσπειρο κομπολόγι στὸ χέρι νὰ μοῦ τὴν ξεσχίσῃ, νὰ μοῦ τὴν κάνῃ κομμάτια, καὶ νὰ τὴν πετάξῃ στὴ λόσπη!

Ἔκλαιγα, ἔκλαιγα τὴν κατεστραμμένη εἰκόνα τῆς φαντασίας μου, κι' ὁ καϋμένος ὁ Τραντάφυλλος, μὴ γνωρίζοντας τί εἶχα κι' ἔκλαιγα, μοῦ ἔλεγε:

— Τ' ἔχεις, βρὲ ἀδερφὲ καὶ κλαῖς; Τί σῶκανε ὁ Δεσπότης; Αὐτὸς δὲ σοῦ εἶπε τίποτε κακό!

— Νά, βρὲ ἀδερφέ, (τοῦ εἶπα τέλος) δὲν τὸν ἤθελα παπᾶ τὸ Δεσπότη! Τὸν ἤθελα μὲ φουστανέλλες, καὶ μ' ἅρματα! . . . . . .

Θέλησα νὰ φύγω γιὰ τὸ χωριό μου, ἀλλ' εἶταν ἀργὰ καὶ δὲ μ' ἄφησαν, κι' ἔτσι κάθησα, χωρὶς νὰ τὺ θέλω.

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα πήγαμε στὴν ἐκκλησιά, ὅπου θὰ λειτουργοῦσε κι' ὁ Δεσπότης. Ὕστερα ἀπὸ τὲς «Ὧρες», τοὺς «Κανόνες» καὶ τὲς «Καταβασίες», ἦρθε κι' ὁ Δεσπότης καβάλλα σ' ἕνα χρυσοκάπουλο μουλάρι. Βγήκαμε ὅλοι οἱ λαϊκοὶ νὰ τὸν δεχτοῦμε, ἀλλὰ μ' ὅλον τὸν σεβασμό, ποῦ τῶφερνε ὁ κόσμος, ἐγὼ αἰστανόμουν μι' ἀντιπάθεια μέσα μου.

Ἄρχισε ἡ λειτουργία. Καμμιὰ δεκαριὰ παπᾶδες, τοῦ χωριοῦ κι' ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα, λειτουργοῦσαν, κι' ὅταν βγῆκε ὁ Δεσπότης στὴν Ὡραία Πύλη, μὲ τὰ χρυσᾶ του τὰ ἱερατικά, καὶ τὴν κορώνα στὸ κεφάλι, ποῦ πρώτη φορὰ τὰ ἔβλεπα, ἄρχισα νὰ αἰστάνωμαι μιὰ ἱερὴ εὐχαρίστηση καὶ νὰ τὸν ἀνέχωμαι ὡς Δεσπότη, ἂν καὶ δὲν εἶταν ἐκεῖνος, ποῦ εἶχα πλάσει ἐγὼ μὲ τὴ φαντασία μου, κι' ἂν καὶ φοροῦσε παπαδίστικα φορέματα.

Κατὰ τὴ λειτουργία, τοῦ Τραντάφυλλου ἡ γλῶσσα εἶχε γείνει ἀηδόνι. Δὲν ἄφινε ἄλλον νὰ εἰπῇ τίποτε. Ὅλα τὰ γράμματα τἄλεγε ἀπ' ἔξω, κι' ὁ κόσμος ἀποροῦσε μὲ τὴν ἀξιάδα του καὶ τὴν ἀναγνωστοσύνη του.

Πρὶν τοῦ Βαγγέλιου βγῆκε ὁ Δεσπότης στὴν Ὡραία Πύλη μὲ τοὺς παπᾶδες δεξιὰ κι' ἀριστερά, κι' ἕνα κόκκινο βιβλίο στὸ χέρι. Ὁ Τραντάφυλλος πετάχτηκε ἀπὸ τὸν ἀναλογιὸ καὶ πῆγε μπροστά του καὶ γονάτισε, ὁ Δεσπότης τοῦ ἔβαλε τὴν ἄκρη τοῦ πετραχηλιοῦ του στὸ κεφάλι κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ ἀπὸ τὸ κόκκινο βιβλίο καὶ νὰ τὸν ἀναγνωστεύῃ. Ὅλος ὁ κόσμος τήρηγαν κι' ἄκουγαν μὲ προσοχὴ τὰ λόγια, ποῦ διάβαζε ὁ Δεσπότης καὶ θάκαναν ἕναν ἄνθρωπο νὰ χάσῃ τ' ὄνομα, ποῦ τῶδωκε ὁ νουνός του, καὶ νὰ ὀνομαστῇ 'Αναγνώστης. Ὅταν τελείωσε τὸ διάβασμα, ὁ Τριαντάφυλλος σηκώθηκε, φίλησε τὸ χέρι τοῦ Δεσπότη, κι' ὁ Δεσπότης τὸν ὠνόμασε 'Αναγνώστη, κι' ὅλος ὁ κόσμος φώναξε «'Αναγνώστης! 'Αναγνώστης!».

Εἶναι ἀδύνατο νά παραστήσω πόσο ζήλεψε ἡ καρδιά μου!

Ὁ 'Αναγνώστης γύρισε στὴ θέση του, ἄνοιξε τὸν 'Απόστολο, μοῦ ἔδειξε τὸ κείμενο καὶ μοῦ εἶπε ἀξιωματικῶς:

— Ξέρ' ς νὰ τὸν πῇς;

— Ξέρω!

Τοῦ εἶπα μὲ κάποια δειλία.

— Πήγαινε καὶ στάσου στὴ μέση, κι' ὅταν ἔρθῃ ἡ ὥρα καὶ πῶ «Δύναμις-Ἅγιος ὁ Θεός...» ν' ἀρχίσῃς.

Πᾆγα καὶ στάθηκα στὴ μέση, κι' ὅταν ὁ 'Αναγνώστης εἶπε: «Δύναμις-Ἅγιος ὁ Θεὸς» ἄρχισα: «Προκείμενον . . .» κι' εἶπα ἕναν 'Απόστολο, ποῦ δὲν εἶχα ξανκειπῇ. Ὅλος ὁ κόσμος ξαπόρεσεν μὲ τὴ φωνή μου καὶ μὲ τὸ διάβασμά μου, ὡς κι' αὐτὸς ὁ Δεσπότης, γιατὶ μὲ κάλεσε στὸ Ἱερὸ καὶ μοῦ εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσω στ' ἄλλο τὸ χωριό, ποῦ θὰ πήγαινε γιὰ νὰ μὲ χειροτονήσῃ 'Αναγνώστη.

'Ακούοντας αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Δεσπότη, πέταξα στὰ οὐράνια ἀπὸ τὴ χαρά μου, γιατὶ ὡς 'Αναγνώστης θ' ἀποχτοῦσα δύναμη μέσα στὴν ἐκκλησιὰ καὶ δὲ θὰ μαλλόνταμε μὲ τὸ Γιάννη τὸ Στάχταρη καὶ τὸ Μῆτρο τὸ Μάη, ποιός νὰ εἰπῇ τοῦτο κι' ἐκεῖνο, καὶ θὰ τοὺς ἔδινα ἐγὼ τὴν ἄδεια τί νὰ λέγουν αὐτοί.

'Εξόν ἀπ' αὐτό, τ' ἀναγνώστεμα θὰ μοῦ χρησίμευε ὡς πιστοποιητικό, ὅτι τὰ εἶχα μάθει τὰ γράμματα, καὶ θὰ γλύτονα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ποῦ μὲ βασάνιζε κάθε μέρα νὰ μάθω γράμματα.

Τὸ δειλινὸ ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ Ράϊκο ὅλη ἡ δεσποτικὴ συνοδεία καὶ πήγαμε στὴν Κρετσούνιστα, μεγαλείτερο χωριό, ὅπου θὰ χειροτονούμουν κι' ἐγὼ 'Αναγνώστης. Τὸ βράδυ κονέψαμε στὸ κελύτερο σπίτι τοῦ χωριοῦ, φάγαμε ἔπιαμε, ψάλαμε, εἴπαμε τ' ἀπόδειπνο μὲ τὸ Δεσπότη, φιλήσαμε τὸ χέρι του καὶ τραβηχτήκαμε νὰ κοιμηθοῦμε ὁ καθένας ὅπου τοῦ εἶχαν ἑτοιμασμένο. 'Εμένα μὲ πῆρε ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ καὶ μ' ἔβαλε στὸ στρῶμά της, ὅπου εἶχε καὶ τὰ παιδιά της. Κοιμήθηκα ἀμέσως μὲ τὴ χαρὰ γιὰ νὰ ξυπνήσω πρωὶ νὰ γένω 'Αναγνώστης, κι' ὅταν ξύπνησα, ἀντὶ σύνταγα, εἶταν δύο δικέντρες ὁ ἥλιος, πετιέμαι ἀπάνω

γιὰ νὰ πάγω στὴν ἐκκλησιά, κι' ἄρχισα νὰ ἀπορῶ . . . Δὲν εἴμουν στὸ ξένο τὸ χωριό, ἀλλὰ στὸ σπίτι μου! Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἤκουσα τὴ μάννα μου νὰ λέγῃ στὴ γειτόνισσα ἀπὸ τὸ παραθύρι.

— Τὸ σκυλλοκαλόγερο ἤθελε νὰ σβήσῃ τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ μου καὶ νὰ μοῦ τὸ κάνῃ Ἀναγνώστη! Ἀκοῦς Ἀναγνώστη! Ἀργανώστη! Ἄμα τῶμαθα ἐψές, πῆγα στὴν Κρετσούνιστα, ἤβρα τὸ παιδί μου κοιμισμένο, τὸ ζαλώθηκα καὶ τῶφερα ἐδῶ ὅλη νύχτα! Τώρα ἂς καρτερῇ ὁ σκυλλοκαλόγερος! Ἀκοῦς! Ἀκοῦς! ν' ἀλλάξῃ τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ μου ὁ σκυλλοκαλόγερος! Κι' ἐγὼ τί Χρῆστο θὰ εἶχα τότε! Τὸ παιδί μου Χρῆστος βαφτίστηκε κι' ὄχι Ἀναγνώστης-Ἀργανώστης!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

F. STUCK — Ἡ Ἁμαρτία

Ἐμίλιος Ἐβρότας, ὁ ἀνορθόγραφος ποιητής.

Ο ΜΥΛΟΣ

Τοὺ δοξαριοὺ κιὰν σέχτισαν
ἰ ἴχι εριπιομένε
Μίλε, ποὺ κάποτε πεδὶ
καὶ μὲ γλυκομεθούσαν,
Μὲ τίν καρδιά μου μιάζετε,
ατάραχτε, θλιμένε,
Κὲ τόρα κιόταν τὰ λεφκὰ
φτερὰ σὲ ἀργοκιτούσαν.

Πλάϊ σὲ λίψανα ποὺ ἀργὰ
φιλάγανε τὰ πλία
Τὶς πόλις ποὺ ἰ βασίλισα
ἴνε αδελφὴ διὸν άστρον,
Στέκις βουβὸς κὲ αὐρίνιτος
καθὸς τὶν ισιχία
Ποὺ αφίνουν τὰ χαλάσματα
τὸν δοξασμένον κάστρον.

Μὰ τὰ φιλιὰ τοὺ ακρογιαλιοὺ
κὲ ἰ μεθισμένι ορχίστρα
τὶς θάλασας, κὲ τοὺ βοριὰ,
τὸ μάνισμα, κὲ ακόμα
Χορὸς σιγνέφον άγριος
μὲ σάλπιγκες κὲ σίστρα,
Σένα χτιποὺν συντρίματα
γιὰ νὰ σὲ ιδοὺν κὲ χόμα.

Κὲ τὶς φοβέρας τὸ άχνισμα
τοὺς γλάρους ποὺ ἀδελφόνι,
Κὲ τὰ γλυκοχαϊδέματα,
γαλίνιος σὰν κὲ μένα
Γρικὰς εσὶ ποὺ ένας καϊμὸς
μὲ τὶν καρδιὰ σὲ ζόνι,
Αφοὺ κὲ κίνι τὰ λεφκὰ
φτερὰ έχι χαϊμένα.

ΕΜΙΛΙΟΣ ΕΒΡΟΤΑΣ

ΠΡΟΠΟΣΙΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΤΣΕΝΤΣΗ

ΕΡΙΚΑ ποιήματα ποῦ εἶχα γράψει στὴν πρώτη μου ἡλικία καὶ ποῦ κράτησα κρυμμένα, τώρα μοῦ ζητοῦν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἀφοῦ τὰ ἐξέτασα καλά, εἶδα πῶς ἔχουν κι' αὐτὰ ἕνα κάποιο δικαίωμα νὰ μοῦ γυρεύουν λίγο φῶς, ἐνῷ βγῆκαν ἀπὸ τὴ ψυχή μου κι' ἀπὸ τὸ νοῦ μου γιὰ νὰ κηρύξουν τὴν ἀλήθεια, νὰ ὑψώσουν τὴν ἀρετή, νὰ στιγματίσουν τὸ ἔγκλημα καὶ νὰ δείξουν τὴν ἀνταρσία τους σὲ μιὰ ἐποχὴ ποῦ ἡ ποίησις εἶχε ἀγκαλιάσει τὸ ψέμα καὶ τὴν ὑπερβολὴ καὶ ἡ καθαρεύουσα ἔκανε τὰ πλειὸ μεγάλα της ὄργια.

Δημοσιεύουμε αὐτὰ τὰ ποιήματα μὲ τὴ συναίσθησιν ὅτι προσφέρομε κάτι στοῦ ἡλίου τὸ φῶς. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ λατρεία στὴν ποίησι καὶ στὴ τέχνη, μᾶς κάνει νὰ λησμονοῦμε τοὺς πόνους μας, καθὼς καὶ ὁ σεβασμὸς στὸ περιβάλλον μας καὶ στὸν τόπο στὸν ὁποῖο ζοῦμε, ποῦ ἔχει τὴ δύναμι νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἕνα ἄλλο εἶδος στὰ γράμματα, τὴν κωμικὴ κριτική, δημιουργὸς τῆς ὁποίας εἶνε ὁ ἀγένειος κριτικὸς ποῦ γράφει σ' ἕνα πραγματικῶς σοβαρὸ περιοδικὸ ὅπως εἶναι τὰ «Παναθήναια». Τοῦτο ἴσως γίνεται γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀναλογία τῶν ἀντιθέσεων.

Τὸ ποίημα αὐτὸ εἶνε μία πρόποσι ποῦ κάνει ὁ Φραγκίσκος Τσέντσης μὲ τὸ αἷμα τοῦ παιδιοῦ του, ποῦ τοῦ τὸ πηγαίνουν νεκρό. Ἡ οἰκογένεια αὐτὴ εἶνε γνωστὴ ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Guerraggi «Beatrice Cenci» καὶ ἀπὸ τὴν τραγῳδία τοῦ Shelley ποῦ φέρει τὸν αὐτὸν τίτλο. Ἠθέλησα νὰ παρουσιάσω τὸν πλειὸ θηριώδη πατέρα ποῦ νὰ ἔζησε ποτὲ στὴ γῆ, νὰ τοῦ δώσω τὸ ἔνδυμα τῆς πλειὸ μισητῆς ὑποκρισίας καὶ νὰ δείξω σὲ ποῖο σημεῖο ἡ θαυματουργὸς φύσις σπρώχνει τὴν ἀνθρώπινη θηριωδία γιὰ τοὺς ὑψηλούς της σκοποὺς καὶ γιὰ τὰς μεγάλας της ἀντιθέσεις.

Στέφ. Μαρτζώκης

Ἐλᾶτε δῶ σιμά μου,
Συντρόφοι, γιὰ νὰ κλάψετε
Μ' ἐμένανε μαζί,
Ζητῶ στὴ συφορά μου,
Στὴ δυστυχία ποῦ μ' ἔδρηκε
Παρηγοριὰ κρυφή.

Ἀγαπητοί μου φίλοι
Τὸ δάκρυ θάχω πάντοτε
Μόνη μου συντροφιά.
Τὰ μαραμένα χείλη
Θ' ἀνοίγουν γιὰ νὰ βγαίνουνε
Παράπονα πικρά.

Καὶ πῶς νὰ μὴ νεκρώσω
Ποῦ τὸ παιδί μου κοίτεται
Στὰ μάτια μου νεκρό!
Πιάστε με νὰ σιμώσω
Νὰ τοῦ προσφέρω ὁ δύστυχος
Ἕνα φιλὶ πικρό.

Στὸ στόμα του δὲν βγαίνει
Μιὰ λέξι καὶ τὸ μάτι του
Μένει στὸ φῶς βουβό!
Τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δὲ φθάνει
Τὰ βάθη ἐκεινὰ ποῦ φώτιζε
Τὸ μάτι τὸ γλυκό.

Καὶ πῶς νὰ μὴ λυποῦμαι
Ὅπου τὸ αἷμα χύνεται
Σὰ νάτανε κρασί!
Γεμίσετε νὰ πιοῦμε
Γεμῖστε τὰ ποτήρια σας
Πρὶν τὸ ρουφήξῃ ἡ γῆ.

Καλλίτερα, παιδί μου.
Νὰ τὸ ρουφήξῃ ὁ γέροντας
Ποῦ σῶδοσε ζωή,
Νὰ λάβῃ τὸ κορμί μου
Τὴ δύναμι ποῦ σβύστηκε
Μ' ἐσέναν μαζύ.

Γλυκὸ σὰν τὸ φιλί του
Ποῦ μῶχυνε στὰ στήθη μου
Τὴν πλειὸ σεμνὴ χαρά,
Λαμπρὸ σὰν τὴ ψυχή του
Καὶ σὰν τὰ μαῦρα μάτια του
Ποῦ βλέπετε κλειστά.

Γεμῖστε τὸ ποτῆρι
Νὰ κάμουμε μιὰ πρόποσι
Στὸ θάνατο μπροστὰ
Ἡ γῆ τὸ σῶμα ἂν φθείρῃ,
Τ' ἀγγελικὸ τὸ αἷμά του
Θὰ τρέχῃ στὴν καρδιά,

Καὶ πάντα θὰ μᾶς σπρώχνῃ
Στὰ πλειὸ μεγάλα αἰσθήματα
Τ' ἀπέραντου οὐρανοῦ,
Μακρυ' ἀπὸ μᾶς θὰ διώχνῃ
Τὰ μίση, τὴν ἐκδίκησι,
Τὴν καταχνιὰ τοῦ νοῦ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΟΣ

(ΙΟΥΛΙΟΥ 28—1908)

Τῷ ἀξιοτίμῳ φίλῳ κ. Δ. Καλογεροπούλῳ

ΑΓΕΜΕΝΗ ἀπὸ ὅσα περιβάλλουν τὴ ζωή μου, μὲ συντροφιὰ ἀχώριστη τὸν ζωηρὸ θεὸ τῆς Ἀγάπης, ποῦ μές 'στὰ βάθη τ' ἄφθιτα τοῦ στήθους μου τονίζει τὰ γλυκύτερα, τ' ἁρμονικώτερα τραγούδια, φέρομαι σὲ ξένο περιγιάλι.

Ἀφίνω τὸ Βυζάντιο γιὰ 'λίγο.

Τὸ πλοῖό μας γοργόφτερο ἀπομακρύνεται.

Βαίνει αὐτὸ ὁλόχαρο πρὸς νότον καὶ ὁ νοῦς μου βαίνει ὑψηλὰ καὶ ἀγκαλιάζουν αἱ αἰσθήσεις μου ὅλη τὴν πλάσι νοερῶς, ὅλο τὸ ἀτελείωτο αὐτὸ μυστήριο, ποῦ τῆς μεθᾷ, τῆς παραλύει.

Ρίχνω ἕνα 'μάτι, 'μάτι ἀχόρταγο, 'στοὺς τόπους ποῦ ἀφίνω.

Δεξιᾷ ἡ πολυστόλιστη τοῦ Σεραῖ Βουρνοῦ ἀκρογιαλιά. Τὰ κάστρα, τὰ τζαμιά της, τὰ παλάτια της ὁλόασπρα.

Θαῤῥεῖς πῶς ἡσυχάζει ἡ νυφούλα χωρὶς ὄνειρα καὶ πόθους, μ' ὅλη τὴ νωχέλεια καὶ τὰ χασμήματα τοῦ φοβεροῦ κατακτητοῦ της.

Ἀπ' τ' ἀριστερά, πολύχρωμη, συννεφοσκεπασμένη ἡ μυρόλουστη ἀγκάλη τῆς Ἀνατολῆς. Λὲς καὶ μὲ τὴν ἀχνάτη πρωϊνὴ καλύπτρα της κρύβει μὲ συστολὴ—ἀληθινὴ Ἑλληνοπούλα—τ' ἄφθονά της κάλλη ἀπὸ τ' ἀδιάκριτά μας βλέμματα.

Ἀντίκρυ μου, ἐκεῖ 'στὴν ἄκρη τοῦ γαλάζιου ἀτλαζένιου ντιβανιοῦ, ποῦ ἀπ' τὸ πάτημα τὸ βιαστικὸ τοῦ πλοίου μας διπλώνει κάπου κάπου καὶ ἀφίνει νὰ φανῇ τ' ὁλόλευκο φοδράρισμά του — παιχνιδιάρικοι ἀφροί — μοῦ κλείουν τὸν ὁρίζοντα τὰ χαρωπὰ καὶ νοσταγμένα ἀκόμη Πριγκηπόνησα.

Δυὸ ζῶνες μᾶς χωρίζουν τώρα ἀπ' αὐτά.

Ἡ μιά, βαθειὰ γαλαζοπράσινη, ἀτάραχη, μὲ ὑπερηφάνεια καθρεφτίζει μέσα της τῆς ἄκρες τους. Ἔμπρός της ἄλλη, ἀνοικτότερη, ποῦ 'στὴν πλατειά της ἀγκαλιὰ κρυφοφιλοῦνε ἡ ἀκτῖνες τὰ νερὰ καὶ σμίγονται τὰ χείλη τὰ αἰθέρια τοῦ οὐρανοῦ μὲ τῆς θαλάσσης τὰ ἀφρᾶτα καὶ ὑγρά, κι' ἀκούεται μελῳδικὸ τ' ἀγκάλιασμα καὶ νοιώθεται ἡ θέρμη καὶ ἡ ἡδονὴ ἀπὸ τὸ ἀπαλώτατο φρικίασμα τῆς γαλανῆς ἐπιδερμίδος της.

Θεῖο συμπόσιο! Μυστήριο αἰώνιο τῆς Φύσεως, πῶς μὲ ἡδύνεις!

Φιλιοῦνται τὰ στοιχεῖα!

Ξεχειλίξει ἡ ζωή! Ἀρωματίζεται ἡ Πλάσι!

Μόριο αὐτῆς ἀπαρατήρητο κι' ἐγὼ νοιώθω ὅ,τι κι' αὐτή, κι' ἡδύνομαι 'στὴν ἡδονή της.

Πλέει ἡ ψυχή μου 'στὸν ὠκεανὸ τῆς σκέψεως, ἐνῷ τὸ σῶμά μου ἀθόρυβα μ' ἀφίνει. Τὸ λησμονῶ ἐδῶ ἐπάνω 'στὸ κατάστρωμα καὶ ἀναβαίνω, ἀναβαίνω διαρκῶς.

Μὲ συντροφεύουνε χαρὲς ἀτέλειωτες καὶ μυστικιές, ἀγάπη, ὄνειρα θεόπτελλα.

Ἀφῆκα μακρυά μου πειὰ τὴ σκοτεινὴ θεὰ τοῦ Πόνου, ποῦ ἀκολουθοῦσε χρόνια τώρα τῆς πατημασιές μου, τὴν ἀποχωρίσθηκα. Στὰ βάθη τ' ἀεικίνητα τοῦ ἀγαπητοῦ Βοσπόρου μου τὴν ἔπνιξα.

Στὴν Προποντίδα μὲ προσμένει ἡ Νεράϊδα τῆς χαρᾶς.

Ἡ ψυχή μου, ἀναστημένη τώρα, ἔχει ἐφόδιό της μυστικὸ τὸ χρυσωμένο τῆς ματιᾶς του γλυκοχάραγμα, ποῦ μές 'στὰ λυγισμένα βάθη του διαβάζω καθαρώτατα τ' ὀλιγοσέλιδο βιβλίο τῆς παρθένας του ψυχῆς, καὶ ἔτσι, σφιφταγκαλιασμένη μὲ τὴν εὐτυχία τὴν ἀληθινή, σιμόνει ἄλλες παραλίες, ἄλλες εὐμορφιές.

Πλατύνεται ἡ θάλασσα· πλατύνεται κι' ὁ οὐρανὸς καθάριος, μὲ καμπόσα ἄσπρα πούπουλα 'στῆς ἄκρες χρυσωμένα 'ντροπαλὰ 'στοῦ Φοίβου τὴν ἐμφάνισι· πλατύνεται καὶ ἡ νεανικὴ καρδιά μου· καὶ 'μές 'στοὺς κτύπους της τοὺς χαρωποὺς κρατεῖ μὲ ζήλεια τὴν ἀγάπη ζωντανή, κι' ἐνῷ τὸ σῶμα ταξειδεύει ἀπαλά, ἡ ψυχή, ἡ μέσα σὲ μαρτύρια τόσα βαπτισμένη, η ψυχή, ποῦ 'πόνεσε τόσες φορὲς βαθειά, παράξενα, ῥοδίζεται καὶ μὲ τῆς πρώτης νειότης τὴν ὁρμὴ βουτιέται 'στὴν ἀπέραντη αὐτὴ τῆς Φύσεως μαγεία — ποῦ 'μοιάζει τόσῳ τὴν ἀγάπη του τὴν ἀτελεύτητη! — μὲς 'στὴν ἁγία κολυμβήθρα τῶν ὀνείρων, 'στ' ἀθῶα τῆς χαρᾶς κι' ὁλόφωτα παλάτια, ποῦ πνέουν μῦρα θεϊκὰ κι' ἀσύλληπτα τραγούδια, ποῦ παραλύει ἡ ψυχὴ καὶ λιγωμένη ἀσυνείδητα πετᾷ μὲ τὰ ἀγγελικὰ φτερούγια τῆς Ἀγάπης ὑψηλότερα καὶ μαγικώτερα.

Καὶ μαγεμένη τώρα πειὸ πολύ, πηγαίνω 'μπρὸς — διπλὸ ταξεῖδι — μὲ χίλιους πόθους μὲς 'στὰ στήθη, μ' ἄπειρες ἐλπίδες, μ' ἄγνωστες καὶ μυστικιὲς εὐχές, στημένες ὅλες πλαϊπλαϊ, ἀδελφικά, μὲ χέρια σ' ἁλυσσίδα νοερὴ περιπλεγμένα, μέσα 'στὰχνάτα τοῦ Ἀπείρου στρώματα καὶ θεμελιόνουν ἕνα στηλοβάτη πάναγνο καὶ στραφτερό, τὸ στηλοβάτη τοῦ ὡραίου μου Ἰδανικοῦ, ποῦ ὑψηλότερη ἀπὸ τὰ πάθη τὰ κοινὰ καὶ ταπεινὰ λατρεύει ἡ ἐλεύθερη ψυχή μου!

ΦΟΒΗ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΪΚΑΣ ΚΑΛΛΟΝΑΣ

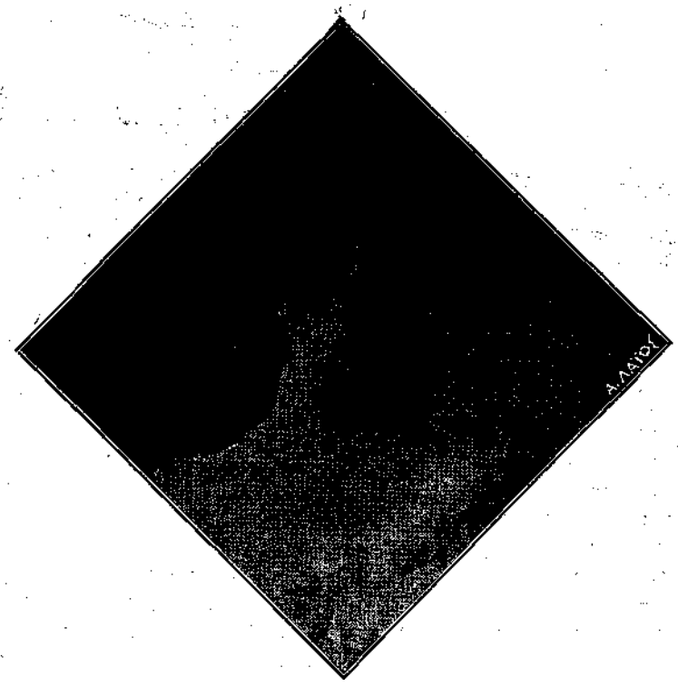

Ἑρμίνη Ἰωαννίδου

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΕΙΡΑΪΚΑΣ ΚΑΛΛΟΝΑΣ

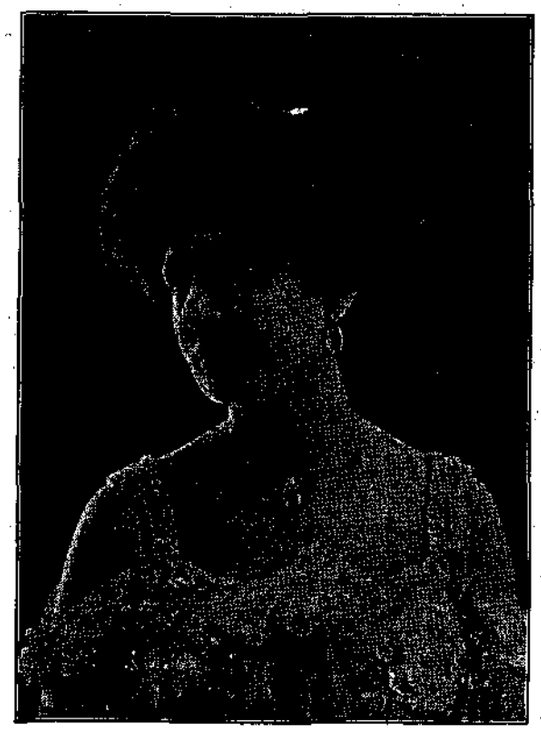

Αἰκατερίνη Παρασκευοπούλου

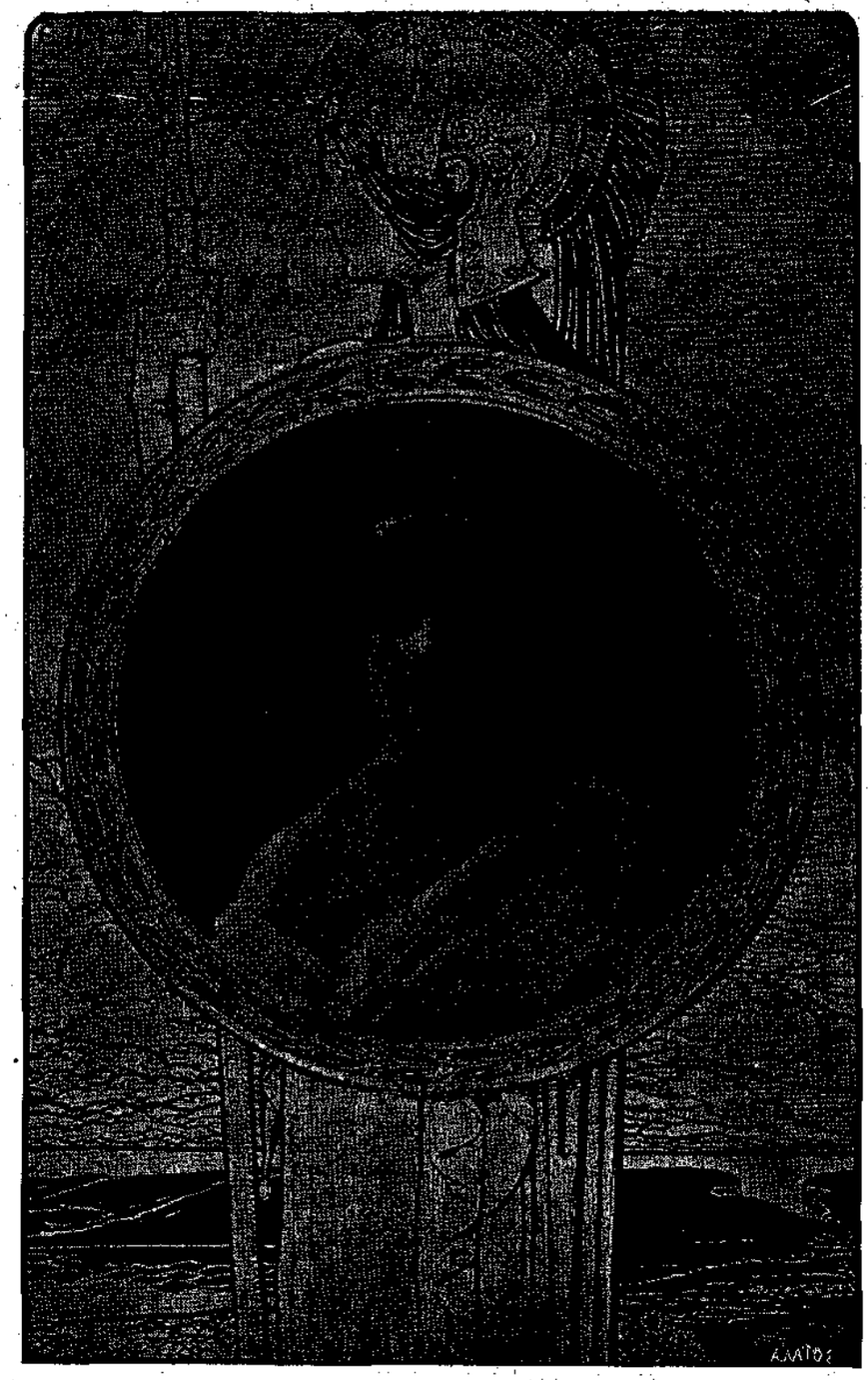

Ἡ δημοσιογράφος Δεσποινὶς Μυρίζου.

ΜΙΑ ΑΓΑΠΗ

Στὸν Α. Τανάγρα

ΝΑΣ βλαστὸς τῆς κρεββατίνας εἶχε χωρίσει ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του κι' εἶχε ριχτῇ ἀπάνω στὴ γαζία ποῦ κρύβει μὲ τοὺς κλάδους της τὸ παράθυρο τῆς κάμαράς μου κι' ἐρχόταν ἀπάνω ἀπὸ τ' ἀγκάθια τοῦ δεντροῦ σ' ἐμένα.

Πολλὲς φορές, τὸ βράδυ, κουρασμένος ἀπὸ τὴ μελέτη ἔγερνα στὸ παράθυρο μου καὶ τὸν κύτταζα νἄρχεται.

— Ἀλήθεια, μοῦ φαίνεται κἄποτε πῶς ὅλα ζοῦνε κι' αἰσθάνονται γύρω μας. Καὶ εἶνε ἄνθη ποῦ μᾶς ἀγαποῦνε καὶ εἶνε ἄνθη ποῦ μᾶς μισοῦν καὶ εἶνε κλάδοι καὶ βλαστοὶ ποῦ λαχταροῦν νὰ μᾶς ἀγγίξουν.

Κι' ἔβλεπα τὸν βλαστὸ ποῦ μ' ἀγαποῦσε νὰ σέρνεται σ' ἐμένα καὶ νὰ ζωγραφίζει ὥμορφες κινήσεις μέσα στὸ μυστήριο τοῦ δειλινοῦ καὶ ν' ἁπλώνει τὰ τρυφερὰ βλασταράκια του—σὰν μικρά, παιδικίσια χεράκια—καὶ νὰ πιάνεται ἀπὸ τ' ἀγκάθια τῆς γαζίας καὶ νὰ μ' ἐπικαλεῖται.

*

Ἐσύρθηκε μιὰ νύχτα ἴσα μὲ τὸ παράθυρό μου. Ἐπλέχτηκε στὶς γρίλλιες, ἐξάπλωσε ἀπάνω στὸν τοῖχο, ὑψώθηκε κι' ἀγκάλιασε κι' ἐμεγάλωσε κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Κι' ὅταν τὸ βράδυ ἔγυρα κουρασμένος πάλι, τὰ φύλλα τοῦ βλαστοῦ ἐκινήθησαν κι' ἄγγιξαν τὸ χέρι μου κι' ἐσταμάτησαν. Μικρὰ φύλλα ὠμορφότατα καὶ κόκκινα—κάποιες ἀποχρώσεις πράσινου καὶ πορφύρας, κάποιο περίεργο χρῶμα παληοῦ κρασιοῦ—λὲς κι' ἦσαν μεθυσμένα ἀπὸ ζωή, μεθυσμένα ἀπὸ ἀγάπη.

Ποιὸς θὰ μᾶς ὑμνήσει ποτὲ τὲς ἀπόκρυφες κι' ἐκστατικὲς καὶ τὲς ἀμίλητες ἀγάπες τῶν βλαστῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων;

Θὰ σᾶς φανῇ παράξενο . . . δὲν ξέρω . . . Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἔμεινα ὥρα διπλὴ γερμένος στὸ παράθυρο κι' ἐκύτταζα τὲς ἀπαλὲς καὶ πράσινες καμπυλώσεις τοῦ βλαστοῦ καὶ δὲν ἐσκεπτόμουν τίποτε καὶ δὲν ἐποθοῦσα τίποτε καὶ ἤμουν εὐτυχής. Εὐτυχής . . . Θὰ τὸ πιστέψετε;

*

Ἐπέρασαν μέρες καὶ νύχτες ἀπάνω ἀπὸ τὸν βλαστό. Τὰ φύλλα του μεγάλωσαν, ἐθράφηκαν μέσα στὸν ἥλιο κι' ἀπὸ τοὺς κόλπους των μέσα—ἕνα μεσημέρι—πετάχτηκαν δυὸ ὥμορφες, καταπράσινες ἐλπίδες σταφυλιῶν. Κι' ἦταν ἡ χαρά μου νὰ γέρνω καὶ νὰ τὰ κυττάζω τὸ βράδυ—σὰν μικρὰ-μικρὰ ἀστέρια ὅταν ἦσαν στὸν ἀνθό, σὰν σμαράγδινες πέτρες πολύτιμες κατόπιν, κι' ὕστερα σιγά, σιγά, ἄρχιζαν νὰ μεγαλώνουν καὶ τὰ φιλιὰ τοῦ ἥλιου ἄρχιζαν νὰ λειτουργοῦνε μέσα κι' ὁ ξένος χυμὸς ἐγλύκαινε κι' ἐκοκκίνιζεν ἡ ἀγουρίδα, σὰν ἀπὸ ἐρύθημα ντροπῆς κι' ἄρχιζε πάλιν ἡ ἀγάπη τὴν αἰώνια, τὴν ὑπέροχο ἐξέλιξι τῶν θαυμάτων.

*

Θὰ σᾶς φανῇ παράξενο . . . δὲν ξέρω . . . Τὰ μικρούτσικα πράμματα, τὰ ἐπουσιώδη, μ' ἐπηρεάζουν περισσότερο ἀπὸ τὰ μεγάλα γεγονότα. Πῶς νὰ πῶ; Τὰ μεγάλα γεγονότα εἶνε χονδροειδῆ, βάνουσα, πέφτουν κτηνωδῶς ἀπάνω στὴ ψυχή, ἔχουν τι τὸ ἀνυποφόρως ὑλικὸν—δὲν ἔχουν τὴ λεπτή, τὴν ἀριστοκρατικὴ διείσδυσι τῶν μικρῶν καὶ ἀπαρατηρήτων ποῦ ἐγγίζουν ἀγάλια—ἀγάλια τὴ ψυχή μας μὲ ἄϋλα χεράκια, μὲ κάποια διάκρισι καὶ δειλία ποῦ κολακεύει τὸ ἐγώ μας, μὲ κάποιο κρυφὸ παρακάλιο τῶν μικροσκοπικῶν πραγμάτων ποῦ ὑποφέρουν . . .

Καὶ γι' αὐτὸ—γι' αὐτὸ ἄρά γε;—βαθειὰ μ' ἐπηρεάζει κι' ἀπέραντο μοῦ κάνει καλὸ νὰ παρακολουθῶ τὴν ἐξέλιξι τοῦ σπόρου ποῦ ρίχνεται στὸ χῶμα καὶ σπᾷ τὴν ἐπιφάνεια, καὶ ὑψώνεται καταπράσινος καὶ ρίχνει βλαστοὺς καὶ φουσκώνει στὲς ἄκρες τῶν κλάδων καὶ πετᾷ λουλούδια—ὅ,τιδήποτε λουλούδια: ὅσο ταπεινότερα καὶ λευκότερα, τόσο πλειότερο καλὸ μοῦ κάνουν . . . Καὶ νὰ παρακολουθῶ ὕστερα τοῦ λουλουδιοῦ τὴ τύχη. Μπουμποῦκι παρθένο, κι' ὕστερα ἀνοίγεται καὶ χύνει στὸν ἀέρα τὸν αἰώνιον παραπονεμένον ὕμνον τῶν ἀρωμάτων—ποῦ κάτω πηγαίνουν καὶ Κάποιον ὑμνοῦν καὶ κάποιον Παράδεισο θἄχουν κι' ἐκεῖνα—κοντὰ στὸν Παράδεισο τῶν ὥμορφων ψυχῶν—γιὰ ν' ἀκινητήσουν καὶ νὰ ἡσυχάσουν καὶ νὰ μὴ πονοῦν.

Ὅταν εἶμαι θυμωμένος, ὅταν εἶμαι λυπημένος, ὅταν οἱ βλαστημιὲς ἀνεβαίνουν σὰν ὑπόσχέσεις παρηγοριᾶς στὰ χείλη μου, ὅταν ὅλη μου ἡ ψυχὴ εἶνε ἀκάθαρτη ἀπὸ βάνουσα πάθη—κατεβαίνω στὸν κῆπο, κυττάζω κανένα μικρὸ λουλοῦδι ριγμένο σὲ καμμιὰ γωνιὰ τῶν χωμάτων καὶ ἡσυχάζω. Καὶ ἡσυχάζω. Ἕνα βιβλίο, ἡ ἀνάγνωσι τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ, μιὰ μεγάλη εὐτυχία, δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ ἡσυχάσουν τὴ ψυχή μου, ὅσο τὸ μικρὸ λουλοῦδι ποῦνε ριγμένο σὲ κάποιες γωνιὲς τῶν χωμάτων.

Καὶ γιατὶ νὰ μὴν ἀγαπήσω τὸ βλαστὸ μὲ τὰ δυό του παιδιά, ποῦλθε νὰ μὲ βρεῖ καὶ ν' ἀγκαλιάσει τὸ παράθυρό μου καὶ τὴ μοναξιά μου καὶ νὰ μὲ ξεκουράζει μὲ τὴν ἀγάπη του κάθε βράδυ, ἀπὸ τὴ περιώδυνη ἡδονὴ τῆς μελέτης;

Εἶνε γελοῖον, εἶνε παιδικόν, τὸ ξέρω. Ἔτσι ὅμως αἰσθάνομαι, τί νὰ κάμω;

Ἡ μητέρα μου ἀνέβηκε χθὲς στὴ κάμαρά μου κι' ἔγυρε ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἄκουσα ἕνα τριγμό. Ἡ γαζία ἐκινήθηκε κι' ἄκουσα τὸ κλῆμα νὰ σειέται — ἔνοιωθα ἐσειοῦταν ἴσα μὲ τὴ ρίζα του πέρα στὴ κρεββατίνα. Ἔτρεξα στὸ παράθυρο. Ἡ μητέρα μου κρατοῦσε στὰ χέρια της μισοζουλισμένα τὰ δύο σταφύλια τοῦ βλαστοῦ, κι' ὁ βλαστὸς εἶχεν ἀφίσει τ' ἀγκάλιασμα τῆς γρίλλιας κι' εἶχε γκρεμιστῆ κάτω κι' εἶδα στὲς δυὸ κόχες τῶν φύλλων δυὸ μεγάλες πληγές

— Μητέρα! Κι' ἡ μητέρα μου στὴ φωνὴ κὶ στὴ χλωμάδα μου ἔνοιωσε τὴν αἰτία καὶ τὸν παράξενο πόνο κι' ἄρχισε νὰ κλαίει.

— Παιδί μου! . . δὲν τόξερα . . .

Ἐφοβήθηκα νὰ μὴν πῶ τίποτε νὰ λυπήσω τὴ μητέρα μου κι' ἔτρεξα κάτω νὰ μείνω μόνος.

Ἂν σᾶς πῶ πῶς ἔκλαψα, θὰ γελάσετε.

Ἂν σᾶς πῶ πῶς ἀπὸ τότε δὲν ἄνοιξα τὸ παράθυρο πλειά, γιὰ νὰ μὴν δῶ τὸν βλαστό, γιὰ νὰ μὴ νοιώσω τὰ παράπονα ποῦ θὰ τρέχουν ἀπὸ τὲς πληγές, θὰ γελάσετε.

Ἀλήθεια, κι' ἐγὼ ὅταν εἶμαι μαζὶ μὲ ἄλλους καὶ τὸ συλλογοῦμαι, γελῶ.

ΚΑΡΜΑ ΝΙΡΒΑΜΗ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΙΣ *ἄνθρωπος, δυσφορῶν διὰ τὴν τύχην του, παρεπονεῖτο ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.*

— *Ὁ Πανάγαθος, ἔλεγε, δίδει τόσα πλούτη εἰς τοὺς ἄλλους καὶ εἰς ἐμὲ τίποτε.*

— *Ἀλλ' εἶσαι τόσον πτωχὸς ὅσον πιστεύεις; εἶπεν εἷς γέρων ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους. Δὲν σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς νεότητα καὶ ὑγείαν;*

— *Δὲν λέγω ὄχι· εἰμπορῶ μάλιστα νὰ ὑπερηφανευθῶ διὰ τὴν νεότητα καὶ τὰς δυνάμεις μου.*

Ὁ γέρων ἔλαβε τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ νέου καὶ τὸν ἠρώτησε:

— *Θὰ ἐδέχεσο νὰ σοῦ κόψουν αὐτὸ τὸ χέρι, ἂν σοῦ προσέφεραν χίλια ρούβλια;*

— *Ὤ! ποτέ!*

— *Τό ἀριστερό;*

— *Οὔτ' αὐτό!*

— *Θὰ ἀπεφάσιζες νὰ χάσῃς τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἂν σοῦ ἔδιδαν δέκα χιλιάδας ρούβλια:*

— *Κύριε φύλαττε! Οὔτε τὸν ἕνα ὀφθαλμόν μου θὰ ἔδιδα ποτὲ διὰ τὸν μεγαλείτερον θησαυρὸν τοῦ κόσμου!*

— *Βλέπεις λοιπὸν, προσέθηκεν ὁ γέρων, τί πλούτη σοῦ δίδει ὁ Θεός. Καὶ ὅμως παραπονεῖσαι.*

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ καλλιτέρα ἀπόδειξις τοῦ εἰλικρινοῦς ἔρωτος εἶνε ἡ ἀδεξιότης. Γκινὼν

Ὀλίγον ἀγαπᾷ ὁ δυνάμενος νὰ εἴπῃ πόσον ἀγαπᾷ. Πετράρχης

Ὁ ἔρως καὶ ἡ μουσικὴ εἶναι οἱ δύο πτέρυγες τῆς ψυχῆς. Μπερλιόζ

Παρατηροῦμεν ὀλίγα ἐλατιώματα διὰ ν' ἀποδεχθῶμεν ὀλίγας ἀρετάς. Βωβενάργκ

Τὸ μυστικὸν τῆς διαρκοῦς νεότητος εἶνε ἡ αἰσιοδοξία.

Τὸ πνεῦμα τῆς γυναικὸς εἶνε ἀπὸ ὑδράργυρον· ἡ καρδία της ἀπὸ κηρόν.

Ὁ ἄσωτος εἶνε ὡς ὁ μωρὸς ποῦ ἀνάπτει τὸν λύχνον του τὴν μεσημβρίαν καὶ δὲν ἔχει ἔλαιον διὰ νὰ τὸν ἀνάψῃ τὴν νύκτα.

ΤΟ ΚΩΜΙΚΟΝ ΕΝ ΤΩ ΘΕΑΤΡΩ

ΓΕΛΩΣ *καὶ ἡ χάσμη εἶνε, ὡς γνωστὸν, αἱ πλέον μεταδοτικαὶ καὶ μιμητικαὶ συσπάσεις τῶν προσωπικῶν μυῶν. Ὅταν χασμᾶσαι, χασμᾶται ὁ γείτων σου, καὶ ὅταν γελᾷς, γελᾷ.*

Τὸ νὰ προκαλῇς λοιπὸν τὴν χάσμην ἢ τὸν γελωτα τοῦ ἄλλου διὰ τῆς ὁμοιοπαθητικῆς μεθόδου, δὲν ἀποτελεῖ κανὲν κατόρθωμα, ὅπως οὐδ' ὅταν διὰ μορφασμῶν ἢ παραμορφώσεων τοῦ προσώπου ἢ τοῦ σώματος προκαλεῖς τὸν γέλωτα.

Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ προκαλῇς τὸν γέλωτα τοῦ ἄλλου χωρὶς σὺ νὰ γελᾷς.

Εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς περιέχεται ὅλον τὸ μυστήριον τοῦ καλοῦ κωμικοῦ.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τῶν ἀρίστων τεχνοκριτῶν, ὁ καλὸς κωμικὸς ὀφείλει διὰ τοῦ νοῦ ἢ διὰ τοῦ σώματος νὰ δημιουργῇ ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ ἀκροατοῦ τὸ γελοῖον καὶ κωμικόν.

Ἡ κίνησις τῆς ἀνθρωπίνης προσωπίδος, τὸ σχῆμα, ἡ χειρονομία, αὐτὸς τῆς φωνῆς ὁ τόνος, ὀφείλουσι νὰ ἔρχωνται δευτερεύοντα. Τὸ πρωτεῦον εἶνε ἡ διὰ λόγου πρόκλησις τοῦ γελοίου.

Εἶσαι καλὸς ῥήτωρ; Ἐὰν ναὶ, γίνεσαι κωμικὸς, ἐὰν ὄχι παραιτήσου!

Καλὸς ῥήτωρ!

Δηλαδὴ ἔχεις πειθώ, δύνασαι νὰ πείσῃς τὸν ἄλλον περὶ τοῦ γελοίου;

Εἶσαι καλὸς κωμικός.

Σᾶς φαίνεται ὀλίγον παράδοξον αὐτὸ τὸ νὰ πείσῃς.

Σκέπτεσθε, ὅτι, ἂν ὁ ἠθοποιὸς παίζει τὸν ρόλον ἑνὸς ἀπατωμένου συζύγου, ἑνὸς ἀπορριφθέντος ἐραστοῦ, ἑνὸς αἰωνίως ἀποτυγχάνοντος ἀνθρώπου, ἑνὸς θρασυδείλου, ἑνὸς κλπ. εἶνε φύσει κωμικός.

Ναί.

Αἱ situations αὐταὶ εἶνε φύσει κωμικαὶ καὶ προσπίπτουσι εἰς τὴν πρώτην ματιά. Ἀλλ' εἶνε ἀπειρία ἄλλων, ὧν ἡ κωμικότης καταφαίνεται μετὰ σκέψιν, μετὰ συλλογισμόν. Καὶ αὐτὰ εἶνε αἱ ἰσχυρότεραι, αἱ θεατρικῶς ἐπιτηδειότεραι.

Ἡ ἀνωτέρα κωμῳδία δὲν ἔχει ἀνάγκην κοινῶν μέσων, ὅπως ἡ φάρσα, διὰ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ γελάσητε. Αὐτὴ προετοιμάζει ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν γέλωτα, προπαρασκευάζει τὸ κωμικὸν, οἰκοδομεῖ πέτραν πρὸς πέτραν τὸ γελοῖον.

Εἰς μίαν Ἀγγλικὴν κωμῳδίαν παρουσιάζεται εἷς εἰκοσιπενταετὴς νεανίας ὡραῖος, κομψὸς, πλούσιος, καλὸς ἱππεὺς, ἄριστος πυγμάχος, κληρονόμος μεγάλου ὀνόματος, μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων.

Πᾶσαι αἱ συμπάθειαι στρέφονται πρὸς αὐτὸν, οἱ θῆλεις ἀκροαταὶ δὲν χορταίνουσι νὰ τὸν βλέπωσι καὶ νὰ τὸν ἀποθαυμάζωσιν.

Ἀντικρὺ αὐτοῦ ἵσταται εἷς τριακονταπενταετὴς Sollicitor (δικηγόρος) ἄσχημος, χωρὶς νὰ εἶνε ἀντιπαθὴς, ἐνδεδυμένος ὡς πρεσβυτεριανὸς ἱερεὺς, ἡ ἐργασία ἔχει λυγίσει ὀλίγον τὸ ἀνάστημά του, ἐνῷ ἡ δυσκολία τῆς ζωῆς ἔχει ἐπιχύσει μελαγχολίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

Ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἐμπνέει εἰς τοὺς ἀκροατὰς ἰσοδυναμεῖ πρὸς μίαν τελείαν ἀδιαφορίαν.

Ἀμφότεροι ἀγαπῶσι τὴν αὐτὴν κόρην καὶ ἡ Ἴδιθ, μιμουμένη τοὺς ἀκροατὰς, δίδει κατ' ἀρχὰς ὅλην τὴν προτίμησίν της εἰς τὸν νεαρὸν Λόρδον.

Ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς θέλει νὰ καταδείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ δευτέρου ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τὸ κατορθοῖ ξεθάπτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ποσὸν τοῦ γελοίου, τὸ ὁποῖον ἔχει μέσα του ὁ Λόρδος.

Ὁ ἠθοποιὸς, ὅστις ὑπεδύθη τὸν δυσκολώτατον τοῦτον ρόλον, ἔπεισε τοὺς θαυμάζοντας αὐτὸν ἀκροατὰς, ὅτι εἶνε γελοῖος ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Οὔτε μορφασμοὺς ἔκαμνεν, οὔτε χειρονομίας. Τοὺς ἔπεισε διὰ τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαί του, ὁ ὁποῖος μάλιστα τρόπος δὲ ἦτο ἰδικός του, ἀλλὰ τῆς τάξεως, εἰς ἣν ἀνήκει.

Καὶ τέλος προκαλεῖ τὸν ὁμηρικὸν γέλωτα τῶν ἀκροατῶν του καὶ σχεδὸν γιουχαΐζεται, ὁπόταν εἰς τὸ πρῶτον rendez-vous μὲ τὴν Ἴδιθ τὴν ἀφίνει αἴφνης μάρμαρον, ἀνακράζων:

Κωνστ. Σαγιὼρ *ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς «Νέας Σκηνῆς»*

— *Ἀδύνατον! Πρέπει νὰ φύγω....*

— *Διατί; Ἐρωτᾷ ἡ Ἴδιθ δειλά.*

— *Θὰ γεννήσῃ μία περίφημος κυνηγετική μου σκύλλα! Τὸ εἶχα ξεχάσῃ αὐτό!*

Εἰς τὴν δι' ὑποβολῆς, οὕτως εἰπεῖν, πρόκλησιν τοῦ γελοίου, εἰς τὴν βαθμιαίαν ταύτην διαγραφὴν τοῦ κωμικοῦ ἀνευρίσκεται ὁ πραγματικὸς κωμικὸς ἠθοποιός.

Καὶ ἐδῶ εἶνε ποῦ ἀνευρίσκομεν τὸν κ. Σαγιὼρ.

Ἅπασα ἡ ἐπιτυχία του ἔγκειται ἐν τῇ φιλοσοφικῇ ἐξελίξει τοῦ γελοίου. Δὲν τὸ προκαλεῖ, τὸ ἀφίνει μόνον μου νὰ ἐξελιχθῇ. Δὲν φορσάρει, δὲν τὸ ὑποβοηθεῖ, δὲν τὸ πιέζει, τὸ ἀφίνει ἐλεύθερον.

Ἀλλ' ὁποίαν ἐργασίαν πρὸς τοῦτο καταβάλλει!

Μὲ τί τέχνην παρασκευάζει τὸν ἀκροατὴν εἰς τὸ νὰ δεχθῇ τὸ γελοῖον!

Δὲν παραλείπει οὐδεμίαν λεπτομέρειαν, οὐδὲν ἔστω καὶ παρεμπίπτον. Τὴν λέξιν, τὴν φράσιν, τὰς μελετᾷ, τὰς ἐξουνυχίζει, τὰς ἐκδύει, τὰς ἐνδύει, τὰς ἀναποδογυρίζει διὰ νὰ παραγάγῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

Ἓν δὲ τῶν ἰδιαιτέρων προσόντων του, δι' οὗ καταπληκτικῶς συμπίπτει μὲ τὸν Got, εἶνε, ὅτι οὐδέποτε προφέρει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μίαν λέξιν. Ἔχει ἑκατὸν τρόπους διὰ νὰ εἰπῇ ἀλλά, ὅπως οὐδέποτε θὰ τὸν ἀκούσητε νὰ προφέρῃ ἕνα ὤχ! μὲ τὸν ἴδιον τύπον.

Διὰ νὰ μεγαλουργηθῶσιν ὅμως ὅλα αὐτά, δὲν ἀρκοῦν τὰ φυσικὰ προσόντα, ἅτινα ἐν ζηλευτῇ ἀφθονίᾳ κέκτηται ὁ μοναδικὸς αὐτὸς ἠθοποιός. Ἀνάγκη ἐργασίας, μελέτης.

Καὶ αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο, δι' ὃ ἰδιαιτέρως εἶνε θαυμαστὸς ὁ κ. Σαγιὼρ.

Δὲν ἀφίνει τίποτε εἰς τὴν τύχην.

Καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ!

Ν. ΣΠΑΝΩΝΗΣ

ΘΑΜΜΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΣΑΝΓΚΤΑ.

. . . . . .

Ἔχεις τὸ βαρόμετρο τῆς καρδιᾶς μου στὰ χέρια Σου καὶ τὸ σφυγμόμετρο τοῦ χαρακτῆρός μου στὰ δάκτυλά Σου.

Γιὰ μένα, ξέρεις, ἡ λεπτότης καὶ ἕνα εὐγενὲς ἐγωϊστικὸν ὕποπτον ποῦ χρωματίζει τὴν κάπως—τὸ ὁμολογῶ – ἐκκεντρικὴν ἰδιοσυγκρασίαν μου καὶ τὸ ἐλάχιστον μὲ δυναμώνει καὶ τὸ πολὺ μὲ μελαγχολεῖ. Καὶ κάθηματι πολλὲς φορὲς μὲ τὴν βαθύνουν καὶ ἰδιοτελῆ σκεπτικισμόν μου νὰ ζυγίζω λόγια κοὶ νὰ ψυχολογῶ ἐκφράσεις. Ἔρχονται στιγμαὶ ποῦ ἀφαιροῦμαι στοὺς ὡραίους μου κόσμους καὶ μυρίζομαι τὸ μενεξὲ καὶ τὸ γιασεμὶ τῆς κισσωμένης γύρω μας ἀγάπης....

Τί μεγαλεῖον ποῦ ἔχει κι' αὐτὸς ὁ κόσμος τῆς νεανικῆς ψυχῆς !

Στὴν ἀγάπη ποῦ κλώθει ἡ μοῖρά μου ἀφήνω νὰ χυθῇ ὅλη ἡ φωτιὰ τοῦ στήθους μου, ὅλο τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου κι' ὅλη ἡ λουλουδένια φαντασία τῶν εἴκοσί μου χρόνων.

Πλέκω ὄνειρα στεφανωμένα μὲ ἔρωτα ἀπὸ ἐκείνους ποῦ στροβιλίζουν τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς λεπτύνουν τὸ πνεῦμα καὶ μὲ πεισμώνουν στὸ δρόμο μου Κι' ἀνοίγω τὸ στόμα μου γιὰ νὰ σ' εὐλογήσω μὲ τὸ ἄρωμα τοῦ ὡραίου Σου ὀνόματος καὶ στηλώνω τὰ μάτια μου μισοκλεισμένα πάνω στὸ φάσμα Σου.

Κι' αὐτὸς ὁ ὕπνος τί ἤρεμη φιλοξενία !....

Καὶ σὰν μὲ κυττάξει γελαστὸ ἢ πονεμμένο μὲ τὰ ἐκφραστικά του μάτια τὸ ἀγκαλιάζω γιὰ νὰ τὸ σκεπάσω στὰ φιλήματα.

Καὶ κεῖνα χάνονται μέσ' τὰ μαλλιά Σου, κυλοῦν πάνω στὸ μέτωπο καὶ σβύνουνε στὰ μάτια.

Εἶδα χθὲς στὸν ὕπνο μου μαρμάρινη τὴν ψυχή Σου καὶ τῆς θαύμασα τὴν καλλιτεχνία τῶν γραμμῶν καὶ τὸ ἁρμονικὸν τοῦ σώματός της.

Καὶ βυθίσθηκα διὰ μιᾶς πάλι στὴ θάλασσα τῆς εὐτυχίας καὶ ἀγάπησε περὶ πολὺ τὴ ζωή μου καὶ μοῦ φάνηκε πῶς γείνηκα ἄγγελος.

Εἶμαι φύσει ῥωμαντικὸς — τὸ ξέρεις — μὲ τὴ μελαγχολία καὶ τὸ ὄνειρο στὸ πρόσωπό μου· καὶ ὅταν Σ' ἔχω στὸ νοῦ μου τί ὡραῖος ποῦ εἶμαι !....

Συνοφρυοῦμαι ἀπ' τὴν ἐργασία καὶ ρυτιδώνομαι σιγὰ σιγὰ ἀπ' τὴ μελέτη καὶ ἀποτυπῶ στὰ μάτια μου ὅλη μου τὴ δύναμι ἀκάθεκτη καὶ τινάσσομαι ὅλος μὲ ὀργὴ καὶ μὲ πόνο καὶ ἔρχεται διὰ μιᾶς τὸ ὡραῖο φάσμα Σου μὲ τὸ μουρμούρισμο στὰ χείλη καὶ τὸ μειδίαμα στοὺς ὀφθαλμούς....

Κ' ὅσω συλλογίζομαι ὅτι εἶσαι ἓν πτωχὸ καὶ ἀδύνατο ἀγγελοῦδι !....

Κ' ὅσω θυμᾶμαι τὰ περασμένα χρόνια τῆς ἀγάπης μου μὲ τὴ χρυσῆ ἀνατολὴ καὶ τὸ πορφυροβαμμένο ἡλιοβασίλευμα !....

Ἄκουσε· μ' ἀρέσει ὁ Ῥωμαῖος, στενάζω γιὰ τὴν Ἰουλιέττα· μὲ σύρει ὅμως πίσω του καὶ ὁ Χαμλετ μὲ τὶς ἰδιότροπες σκέψεις του καὶ τὰ παράξενα διανοήματά του γιὰ νὰ ῥεμβάσω πάνω στῆς Ὀφηλίας τῆς σεμνῆς αὐτὴς ψυχῆς, τὸ παρθενικῶς ὡραῖον ὕφος...

Καὶ αὐταὶς αἱ στιγμαὶς τοῦ μυστικοῦ παραληρήματος τῆς ψυχῆς μου !....

Μ' ἀρέσει νὰ κλαίω πάνω σὲ κενοτάφια γεμάτα λούλουδα λευκὰ βελουδένια καὶ μαραμμένα !...

Καὶ νὰ αἰσθάνωμαι ὅλη τὴ φθίσι τοῦ ἐρωτευμένου πουλιοῦ

Μαζύ Σου αἰσθάνομαι μιὰ παράξενη μυστικὴ ζωή· ἀκούω κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό μου τὴ Marche Funebre καὶ γίνομαι δεύτερος Λέανδρος γιὰ τὴν Ἡρώ μου· καὶ φεύγουν ἀπ' τὸ στόμα μου λόγια ἀπελπισιᾶς, ἐνῷ τὰ χείλη μου συστέλλονται στὸ περὶ ἡδονικώτερο κλείσιμο γιὰ νὰ Σὲ φιλήσουν γι' ἀποχαιρετισμὸ παντοτεινόν.

. . . . . .

. . . . . .

Πλημμυροῦν τ' αὐτιά μου οἱ μεθυστικοὶ τόνοι τοῦ Polo καὶ μοῦ φαίνεται πῶς φέρω μέσα μου αἷμα Ἰσπανοῦ ἱππότου μὲ τὸ χρῶμα τὸ γαλάζιο τῆς σημαίας μας. Καὶ σὰν σὲ σφίγγω στὰ στήθη μου καὶ κρύβομαι κάτω ἀπὸ τὰ ξέπλεκα μαλλιά Σου πετῶ, πετῶ μαζύ Σου, σὰν τρελλὴ πεταλοῦδα.

Ἡ ἡμέρα ἀνταμώνεται τακτικὰ μὲ τὴ νύχτα στὴν παράξενη ζωή μου.

Μὴ μοῦ ζητεῖς περισσότερα....

ΙΑΣΩΝ ΣΕΛΗΝΑΣ

Η ΝΕΑ ΠΟΜΠΗΙΑ

ετ' ἐκτάκτου δραστηριότητος καὶ ἐξόχου ἐπιμελείας καὶ δεξιότητος διεξήχθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν θέρος αἱ μεγάλαι ἐν Δήλῳ ἀνασκαφαὶ αἱ ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τοῦ σοφοῦ διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς ταύτης κ. Hollaux καὶ τὴν τακτικὴν ἐποπτείαν φάλαγγος ὅλης ἑταίρων μετ' ἀοκνοτάτου ζήλου ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν καταπληκτικῶν ὄντως ἐρειπίων τῆς μικρᾶς ἐκείνης νήσου ἐν ᾗ ἐγεννήθη, κατὰ τὸν τερπνὸν μῦθον, ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις.

Τὸ ἐν Δελφοῖς μέγα καὶ θαυμαστὸν ἔργον τοῦ πρώην διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς καὶ καὶ ἤδη γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Γαλλίας κ. Homolle δὲν ἀφίνει τὸν νέον Διευθυντὴν κ. Hollaux νὰ κοιμᾶται ἡσύχως· καὶ διὰ τοῦτο μετὰ στοργῆς καὶ μεριμνης ἀγρύπνου ἔχει ἀφιερώσει ὅλως ἑαυτὸν εἰς τὰς μεγάλας τῆς Δήλου ἀνασκαφάς, τὰς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἰδίᾳ ἔτους ἐπαναληφθείσας ζωηρότερον.

Κατὰ τὰς πρώτας τῶν ἐφετεινῶν ἀνασκαφῶν ἡμέρας ἀνεκαλύφθη βορείως τοῦ Ἱεροῦ μέγα οἰκοδόμημα δυτικῶς τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀγορᾶς καὶ περιεχόμενον πανταχόθεν ὑπὸ ὁδῶν. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ὡς δύναται τις νὰ νὰ εἰκάσῃ ἔκ τε τῶν ἐν αὐτῷ εὑρημάτων καὶ τῆς ὅλης ἐν τῇ οἰκοδομῇ οἰκονομίας ἦτο χρήσεως ἐμπορικῆς. Βορειως τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀπεκαλύφθη μεγίστων διαστάσεων μαρμάρινος ἀχαϊκὸς λέων ἐκ μαρμάρου τῆς Νάξου κατεσκευασμένος. Εὑρίσκεται ἐξηπλωμένος ἐπὶ βάθρου ὅπερ ἔχει μῆκος ὑπὲρ τὰ δύο μέτρα.

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἀνωτέρω σκαφικὰς ἐργασίας ἡ ἀνασκαφὴ ἐχώρησε καὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ὁπεκαλύφθη ὁλοσχερῶς ἡ ἀρχαία ὁδὸς ἡ παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν κειμένη καὶ παρ' αὐτὴν ἡ Στοὰ τοῦ Φιλίππου καὶ ἑτέρα Στοὰ ἐν ᾗ μάλιστα ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου ἀνευρέθησαν κεκρυμμένα ἐκεῖ ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος 20 τετράδραχμα, 13 δραχμαὶ, 17 ἡμιδραχμα, πάντα ἀττικὰ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀρχόντων.

Ἐνῷ δὲ ἀπεκαλύπτοντο τὰ θεμέλια τοῦ μέρους τῆς πόλεως τοῦ κειμένου πρὸς Α. καὶ Ν. τῆς Τετραγώνου ἀνευρέθη ἀρχαία ἐσχάρα κυκλικὴ φέρουσα ἐπὶ τοῦ τοιχίου τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν κεχαραγμένην ἐπιγραφὴν «τοῦ τριτοπάτορος τῶν Πυρρακιδῶν» τοῦ 5ου αἰῶνος.

Παρὰ τὸ ἀρχαῖον μέγα οἰκοδόμημα ἀπεκαλύφθησαν περισπούδαστα ἐρείπια ἀρχαίου Δωρικοῦ ναοῦ ἀμφιπροπύλου καὶ κεφαλὴ μαρμαρίνη ὀλίγον ἐφθαρμένου ἀγάλματος ὑπερφυσικοῦ ἴσως Ἀπόλλωνος.

Ὀλίγον βορείως τοῦ ναοῦ τούτου ἀνευρέθησαν ὡσαύτως τέσσαρες ἔτι λέοντες τοῦ αὐτοῦ μεγέθους καὶ ἀρχαϊκοῦ τύπου πρὸς τὸν ἀνωτέρω ἀναφερόμενον

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ ἀνασκαφὴ περιεστράφη καὶ κατὰ τὸν Πώρινον καλούμενον οἶκον καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν τελείαν ἀποκάλυψιν τῆς μεγάλης στοᾶς (μῆκος (120 μέτρα) τῆς ὁριζούσης τὸ ἱερὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τῆς ὁποίας τὰς τριγλύφους ἐκόσμοτν κεφαλαὶ βοῶν.

Ἀλλὰ τὸ περιεργότερον μέρος τῆς ἀνασκαφῆς εἶνε τὸ ἐνεργούμενον περὶ τὴν ἀγορὰν τῶν Κομπεταλιαστῶν καὶ τὸ μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς κειμένης δυτικῶς τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὸ Θέατρον. Ὁδοὶ διαφόρου μήκους καὶ ἐκτάσεως διασταυρούμεναι σώζουσιν ὅλα τὰ βάθρα καὶ ὅλα τὰ ἴχνη καὶ τὰ σημεῖα τοῦ ἀρχαίου κόσμου τῆς Δήλου. Ἑκατέρωθεν τῶν ὁδῶν ὑψοῦνται τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων οἰκιῶν μὲ τὰ διάφορα διαμερίσματα καὶ πατώματα αὐτῶν. Αἱ κλίμακες καὶ αἱ θύραι φαγωμέναι ἀπὸ τὰ πατήματα τῶν παλαιῶν κυρίων των φαίνονται ὡς νὰ ἐγκατελείφθησαν χθὲς ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους των. Εἰς μίαν τῶν οἰκιῶν τῶν κειμένων πρὸς δυσμὰς τῆς οἰκίας τῆς κοσμουμένης ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ ψηφιδώματος τοῦ Διονύσου τοῦ πέρυσιν ἀποκαλυφθέντος, ἀνευρέθησαν ἐν τῇ αὐλῇ αὐτῆς καὶ κατὰ χώραν κείμενα, ἀκέφαλα ὅμως, τὰ ἀγάλματα τῶν κυρίων τῆς οἰκίας ἐπὶ βάθρου φέροντας τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν:

«Κλεοπάτρα Ἀδράστου ἐκ Μυρρινούττης θυγάτηρ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα Διοσκουρίδην Θεοδώρου ἐκ Μυρρινούττης ἀνατεθεικότα τοὺς Δελφικοὺς τρίποδας τοὺς ἀργυροῦς δύο ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ναῷ παρ' ἑκατέραν παραστάδα ἐπὶ Τιμάρχου ἄρχοντος Ἀθήνησιν».

Ἐντὸς τῶν οἰκιῶν τούτων εὑρέθησαν ἀπειράριθμα κινητὰ ἀρχαῖα καὶ ἰδίᾳ περιεργότατα σκεῦη ἀποκαλυφθέντα εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα καὶ ἀνήκοντα εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας τῶν ἐνοικούντων. Πάντα ταῦτα περισυλλεγέντα κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον, ἔνθα καθαριζόμενα καὶ συγκολλώμενα καταγράφονται.

'Αλεξάνδρα 'Ι. Ρωσσίδου

Τὸ τελευταῖον εὕρημα τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ παρόντος ἔτους εἶνε ἀρχαϊκὸν ἄγαλμα ἀνδρὸς ἐπιμελεστάτης ἐργασίας, εὑρεθὲν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ κατὰ τὸν Πώρινον καλούμενον οἶκον.

Διακοπτομένων ἤδη τῶν ἀνασκαφῶν, ἡ Γαλλικὴ Σχολὴ διὰ μὲν τοῦ γεωλόγου κ. Cayeux καταγίνεται εἰς τὴν γεωλογικὴν ἐξερεύνησιν τῆς νήσου διὰ δὲ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Replat προβαίνει εἰς μακρὰς μελέτας καὶ ἐξερευνήσεις ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἔποψιν τῶν σπουδαιοτέρων ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων οἰκοδομημάτων.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Τρυφερότητες.

— *Τί ὡραῖα ἄνθη, ἔ;*

— *Σοῦ μοιάζουν.*

— *Τί λές; Αὐτὰ εἶνε ψεύτικα.*

— *Τότε μοιάζουν τῆς γυναῖκας μου.*

Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς γενναιότητος.

— *Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε αὐθαδέστατος. Ἀφοῦ ἐπροκάλεσε πενῆντα ἀνθρώπους εἰς μονομαχίαν, τώρα ἐξακολουθεῖ τὰς προκλήσεις.*

— *Καὶ ποιὸν προκαλεῖ;*

— *Τὴν ἱλαρότητα!*

Εἰς τὸ σχολεῖον.

— *Πόσων εἰδῶν μετοχὰς ἔχομεν:*

— *Κατηγορηματικάς, ἀπολύτους καὶ λαχειοφόρους, αἱ ὁποῖαι καμμιὰ φορὰ εἶνε καὶ . . . ἀπώλητοι.*

— *Ὥστε ὁ Κ. ἐχρεωκόπησε;*

— *Δυστυχῶς ναί.*

— *Μὰ αὐτὸς εἶχε τόση περιουσία. Εἶχε ἀποθήκας σανοῦ καὶ κριθῆς.*

— *Τὰ ἔφαγε ὅλα.*

Σημειώσεις Ἑνὸς Ἔτους

ΝΕΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἠξικελευθος, τραχύς, εἰλικρινής, ὁ κ. Περικλῆς Γιαννόπουλος, ἤρχισε τὸ ἀνακαινιστικὸν ἔργον του, τὸ πολύτομον, καὶ ἐξέδωκε τὸ α'. τεῦχος ἐν εἴδει προλόγου. Ἐμελέτησε βαθύτατα τὸν σύγχρονον Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, εἰσέδυσεν εἰς τὰ βάθη τῆς ἀειζώου Ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ ἐξήγαγε συμπεράσματα καὶ ἀνέλαβε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ μίαν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος οἵαν τὴν κατήντησαν ἀντιθέτως πρὸς τὴν Ἑλλάδα οἵα ἔπρεπε νὰ εἶνε. Ἡ μελέτη αὐτή, αἰσθητικὴ καὶ ψυχολογική, ἀπῄτει ἀντίληψιν καὶ γρόνθους. Καὶ ὁ κ. Γιαννόπουλος ἀπεδείχθη ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του. Δὲν κρατεῖ γραφίδα. Μαστίγιον, καταπέλτην, σφῦραν. Καὶ κτυπᾷ καὶ ραπίζει ἀμειλίκτως τὰ νεοελληνικὰ ἢ Ἑλλαδικὰ ὅπως τὰ λέγει—ἐλαττώματα καὶ συγκρατεῖ τὴν φαντασίαν, ἥτις θὰ ἀναπαρίστα μίαν Ἑλλάδα ἀνταξίαν τοῦ δοξασμένου παρελθόντος της, διὰ νὰ μᾶς ἐξαπλώσῃ ἐπὶ τῆς ἀνατομικῆς τραπέζης ὅλα τὰ σεσηπότα, ὅλα τὰ ἔχοντα ἀνάγκην ἐγχειρίσεως μέλη τῆς νοσούσης Ἑλλάδος. Καὶ εἶνε τόσῳ ἀδυσώπητος, ὥστε νομίζει τις ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ περὶ νεκροῦ. Τόσον εἶνε νευροπαθὴς καὶ βίαιος, τόσον ἄτεγκτος, ὥστε μόνον πληγὰς καὶ πῦον βλέπει παντοῦ.

Τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον προστατεύει μὲ τὰς πτέρυγάς του τὰς σελίδας τοῦ κ. Γιαννοπούλου εἶνε νέον κατὰ τοῦτο· ὅτι ζητεῖ ἀναγέννησιν· εἶνε ἓν πνεῦμα τόσῳ νέον, ὥστε νὰ προσεγγίζῃ τὸ παλαιόν. Κηρύσσει ἀποτίναξιν ζυγοῦ, τοῦ τρισχειροτέρου τοῦ τουρκικοῦ, τῶν κακῶν ἕξεων, τῆς συναλλαγῆς, τῆς ψευτοφιλοτιμίας. Ζητεῖ αἷμα νέον, Ἑλλάδα πραγματικήν, δηλαδὴ ὡραίαν, ἁγνήν, σφριγηλήν, ὑψηλόφρονα, τιμίαν. Εἰς τὸ σημερινὸν ᾠδινόπωρον διψᾷ ἡ ψυχή του ἄνοιξιν παντοῦ εἰς τὴν πολιτικήν, εἰς τὴν φιλολογίαν, εἰς τὴν τέχνην, εἰς τὴν κοινωνίαν. Ποθεῖ ἐπανάστασιν ὄχι ἔνοπλον, ἀλλὰ πνευματικήν. Δὲν ζητεῖ ἀλλαλοσφαγήν, ἀλλὰ συνείδησιν. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν δέκα πέντε τομιδίων ποῦ θὰ ἐκδοθοῦν, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων θὰ πραγματεύηται ἴδιον θέμα, θὰ ἀναπτύξῃ ὅλον τὸ σύστημά του. Ἰδοὺ τὰ θέματα:

Ἐθνικὰ Ἰδανικὰ — Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ — Ἑλληνικὴ Γλυπτικὴ — Ἑλληνικὴ ζωγραφικὴ — Ἑλληνικὴ Φιλολογία — Ἑλληνικὴ Γλῶσσα—Ἑλληνικὸν Θέατρον—Πολυτεχνεῖον — Πανεπιστήμιον — Πολίτευμα—Οἱ Θεοὶ—Γενικὴ ἐπιθεώρησις τῆς Τωρινῆς Ἑλλάδος—Ἀπὸ τὰ Νέα Ἐρείπια πρὸς τὸ Φῶς—Σαλπίσματα—Ὁ Ἕλλην.

Θὰ διέλθῃ διὰ τῶν τόμων αὐτῶν ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ συντετριμένη. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ συντρίμματα τοιούτου ἀθλίου καθεστῶτος ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἀκούσωμεν τὴν «ἀσημένια καμπάνα» σημαίνουσαν τὸν ὄρθρον τῆς ἀναγεννήσεως. Τὸ ἔργον του εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἐθνικόν. Δὲν φείδεται οὐδενός, ἀπὸ τοῦ Βασιλέως μέχρι τοῦ ἀχθοφόρου. Προκαλεῖ ἀντιπαθείας. Θεωρεῖται ὑπερβολικός, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια καὶ ὠμὴ εἶνε καὶ γυμνή. Σώζει ὅμως.

Τὸ ὕφος τοῦ βιβλίου εἶνε ἰδιότροπον, ἄτακτον, θυελλῶδες· δὲν ἔχει περιορισμούς· ἡ πένα του εἶνε ὅλη νεῦρα, εἶνε δυναμῖτις· δημιουργεῖ καὶ σύνθετει λέξεις ὅπως τοῦ ἔλθουν, ἀρκεῖ νὰ σημαίνουν παραστατικώτερον ὅ,τι θέλει νὰ εἰπῇ· καθαρεύουσα καὶ δημοτικὴ δὲν ὑπάρχει δι' αὐτόν· ὑπάρχει ὕφος. Καὶ τὸ ὕφος του εἶνε ἀποκλειστικῶς ἰδικόν του. Αἱ ἰδέαι του ἀπῄτουν ὕφος, τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἐξέλαβον ὡς ἐξωφρενικόν, ἀλλὰ πράγματι εἶνε μόνον ἐντυπωτικόν. Θέλει νὰ βιδώσῃ τὰς λέξεις εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν νεοελλήνων. Καὶ ζητεῖ τὴν ἐντύπωσιν. Ἂν ἦτο εὔκολον, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Γιαννόπουλος θὰ ἐτύπωνε τὸ βιβλίον του ὁλόκληρον μὲ κεφαλαῖα γράμματα, τὰ μεγαλείτερα ποῦ ὑπάρχουν.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐν τῷ Πλημμελειοδικείῳ Ἀθηνῶν διεξήχθη δίκη, ἧς τὸ θέμα ἦτο ἂν ἡ φωτογραφία εἶνε τέχνη. Κάποιος φωτογράφος ἀνετύπωσεν εἰκόνας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγωνισμάτων ληφθείσας ὑπὸ τοῦ συναδέλφου του κ. Βέριγκερ. Κατὰ τὴν διαδικασίαν συνεζητήθη τὸ ζήτημα ἂν ἡ φωτογραφία καὶ δὴ ἡ instantané ἀνάγεται εἰς τὰς καλὰς τέχνας. Βεβαίως ὄχι, εἶπαν τεχνοκρῖται τινές· διότι εἰς μὲν τὰς καλὰς τέχνας ἀπαιτεῖται ἔμπνευσις καὶ δημιουργία, ἐνῷ εἰς τὴν κοινὴν τέχνην οὐδόλως συντρέχει ἡ τέχνη, διότι διὰ μηχανήματος ἀποκτᾷ τις τὴν φωτογραφίαν τῇ βοηθείᾳ χημικῶν οὐσιῶν· ἐν τῇ φωτογραφίᾳ ὁ τεχνίτης εἶνε δοῦλος ἀντικειμενικῶν περιστάσεων. Κατὰ τοὺς κλασικοὺς κανόνας, λέγουν οἱ ἀντιφρονοῦντες, εἶνε ὀρθὸν τοῦτο. Ὡραῖαι τέχναι εἶνε ἡ ζωγραφική, ἡ πλαστική, ἡ μουσική, ἡ ἀρχιτεκτονική, οὐχὶ δὲ ἡ φωτογραφία, ἥτις εἶνε βιομηχανικὴ τέχνη. Ἀλλ' ὅπως σήμερον ἐτελειοποιήθη ἡ φωτογραφία δὲν εἶνε δουλικὴ ἀποτύπωσις ἐπὶ τοῦ χημικοῦ χάρτου τῶν ἀντικειμένων. Χρειάζεται πολλὴ καλαισθησία εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀντικειμένου, εἰς τὴν σκίασιν· συνεπῶς δημιουργεῖ καὶ ὁ φωτογράφος τὴν καλὴν φωτογραφίαν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς στάσεως καὶ τῆς σκιᾶς ἐπεξεργάζεται τὴν πλάκα· διορθώνει, «ρετουσάρει», τὸ ὁποῖον εἶνε ἐργασία ζωγραφική.

Τὸ δικαστήριον ἔχει διαφόρους γνώμας ἀντιθέτους. Ἄλλοτε παρεδέχθη ὅτι ἡ φωτογραφία ὑπάγεται εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἔργων τέχνης καὶ νοῦ· τὴν δευτέραν φορὰν ἀπεφάνθη ὄχι· τὴν τρίτην, κατὰ τὴν προκειμένην δηλαδὴ δίκην, εἶπε καὶ ναὶ καὶ ὄχι, διότι ἀπήλλαξε τὸν κατηγορούμενον φωτογράφον λόγῳ ἀμφιβολιῶν. Τουτέστιν οἱ δικασταί μας μὲ πολλὴν ἀφέλειαν διακηρύσσουν ὅτι καὶ αὐτοὶ δὲν ἐ-

Γνώριζον τί ν' ἀποφανθοῦν, ὅτι στεροῦνται γνώσεων πέραν τῶν ξηρῶν ἄρθρων τῆς Δικονομίας καὶ οὕτω ἔμεινε τὸ ζήτημα ἄλυτον!..

ΝΕΚΡΑ ΦΙΛΙΜΑΤΑ

Ὁ κ. Εβρότας ἠθέλησε νὰ φανῇ περισσότερον αἱρετικὸς παρὰ ποιητής. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅτι ἔγινε πολὺς λόγος διὰ τὴν ἀνορθογραφίαν του καὶ κανεὶς διὰ τὴν ποίησίν του. Τί κρῖμα, ἀληθινὰ κρῖμα τὰ ὡραῖα καὶ εὐφάνταστα ποιήματά του, τὰ τόσῳ αἰσθηματικὰ καὶ ὀνειρώδη νὰ εἶνε ἐνδεδυμένα τόσῳ ἀρλεκίνικα, τόσῳ φτωχὰ καὶ τόσῳ ἄψυχα καὶ τόσῳ κωμικά, ὥστε κυριολεκτικῶς να τρομάζῃ κανεὶς νὰ τὰ ἀναγνωρίσῃ.

Πρόχειρον παράδειγμα αὐτὸ τὸ ψευδώνυμον του. Τὸ Αἰμύλιος Εὐρώτας ὁμοιάζει μὲ ἕνα κομψὸν νέον—ὅπως εἶνε καὶ ὁ ποιητὴς—γεμᾶτον ἀρώματα καὶ ἄνθη, ἐνῷ ἐκεῖνο τὸ Εμίλιος Εβρότας ἀποπνέει ὀσμὴν βλαχόκαλτσας.

Πολὺ κακὴ σκέψις, ἀστοργία νὰ θυσιάσῃ τὴν ἁβρὰν ποίησίν του εἰς μίαν ξηροτάτην γραμματικὴν ἰδιοτροπίαν. Ὅσῳ δίκαιον καὶ ἂν νομίζῃ ὅτι ἔχει, κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς ἁπλουστάτης... ἀνορθογραφίας—καὶ εἶνε ὁ Εβρότας διδάκτωρ τῆς φιλολογίας!—ἐξέλεξε πολὺ ἀπρόσφορον ἔδαφος, σπείρων τὰ ζιζάνιά του ἐπάνω εἰς τοὺς κομψοὺς στίχους του, ζητῶν νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς στενὰς γλωσσολογικὰς ἰδέας του εἰς στιγμὰς εὐρείας πνευματικῆς ἀνυψώσεως. Τοιαῦτα ἐπικίνδυνα πειράματα, ἀντιτιθέμενα εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν, γίνονται εἰς ἐπιστημονικὰς μονογραφίας καὶ ὄχι εἰς αἰσθηματικὰ τραγούδια. Ὁμοιάζει ὁ Εβρότας με ἕνα πατέρα, ὅστις ἀποκτᾷ ὡραῖον τέκνον καὶ ἅμα τῇ ἐμφανίσει του τὸ ἀρχίζει ἀλύπητα στῆς γροθιές.

Ὁμολογῶ ὅτι ἀνέγνωσα τὴν συλλογήν του κατὰ δόσεις καὶ κατὰ σταθμούς· ἐστάθη ἀδύνατον, μ' ὅλον μου τὸ ἐνδιαφέρον καὶ πρὸς τὸν ποιητὴν καὶ πρὸς τὸ ἔργον του, νὰ τὴν διαβάσω ὁλόκληρον διὰ μιᾶς Τὴν ἐδιάβασα ἀπαράλλακτα ὅπως λαμβάνομεν τὰ πικρὰ καταπότια. Καὶ ὅμως πόσῳ διαφορετικὴν ἐντύπωσιν μοῦ εἶχαν κάμῃ αὐτὰ τὰ ἴδια ποιήματα, ὅταν μοῦ τὰ ἀπήγγελεν ὁ ἴδιος ὁ ποιητής. Τώρα τυπωμένα μοῦ κάνουν τὴν ἰδία λυπηρὰ ἐντύπωσι ποῦ θὰ μοῦ ἔκαμναν ἂν ἔβλεπα πουλάκια μαδημένα, καταπληγωμένα, ψυχορραγοῦντα, χωρὶς φτερά, χωρὶς πνοή. Καὶ ὅμως εἶνε ποιήματα ποῦ ἀξίζουν καὶ τὰ ὁποῖα ἂν ὄχι ὅλα, μερικὰ ὅμως, καὶ οἱ πλέον ἀνεγνωρισμένοι ποιηταί μας θὰ τὰ ἐζήλευαν. Ἂν ὁ κ. Εὐρώτας—δὲν ἀντέχω πλέον, θεωρῶ ἱεροσυλίαν κατὰ τοῦ ποιητικοῦ αἰσθήματός του νὰ τὸν γράφω κ' ἐγὼ Εβρότα—ὡς πιστὸς ἐνεπαίχθη καὶ ἐλιθοβολήθη, ὡς ποιητὴς ἀποτελεῖ μίαν ἐλπίδα τῆς Ἑλλ. ποιήσεως. Ἂς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς... γραμματικῆς — καὶ θὰ ἐπανέλθῃ, διότι ἡ ρεκλάματου τώρα ἐξεπλήρωσε τὸν προορισμόντης καὶ μὲ τὸ παραπάνω. Εἶνε ἱκανὸς νὰ μᾶς χαρίσῃ γενναιοτέρας ἐμπνεύσεις, ὑψηλοτέρας πτήσεις καὶ ἴσως μᾶς διανοίξῃ νέον δρόμον ὄχι πλέον εἰς τὴν ὀρθογραφίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνην ἀποκλειστικῶς δέον νὰ ἀφοσιωθῇ, ἀφοῦ καὶ αἴσθημα ἔχει καὶ τέχνην καὶ φιλοκαλίαν.

Ἐκ τῶν «Νεκρὸν Φιλιμάτων» τὰ κατ' αὐξοντα ἀριθ.—γράφω ὡσὰν νὰ πρόκειται περὶ πρωτοκόλλου ἢ δημοσίου ἐγγράφου, διότι τίτλοι δὲν ὑπάρχουν—λοιπὸν τὰ ὑπ' ἀριθμοὺς 2, 4, 10, 19, 22, 26, 28, 36 φιλήματα εἶνε τὰ γλυκύτερα καὶ ὡραιότερα. Ἐνθυμίζουν Ἄϊνε, Στεκκέτι καὶ ... ἀπορριφθεῖσαν μαθήτριαν τοῦ Ἀρσακείου.

ΑΝΔΡΙΑΣ ΖΟΛΑ

Ὁ Ζολᾶ, ὁ δυνατώτερος τῶν Γάλλων μυθιστοριογράφων, ὁ ἐν τῇ ζωῇ ζωηρῶς ἀπασχολήσας τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων, ὁ ἥρως τῆς ὑποθέσεως Δρεϋφοῦς, ὁ ἐπίδοξος πάντοτε Ἀκαδημαϊκός, ὁ τόσῳ τραγικὸν τέλος ὑποστὰς, καὶ μετὰ θάνατον προώρισται νὰ συγκλονίσῃ, νὰ ταράξῃ, νὰ συγκινήσῃ, Κατεσκευάσθη ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν του ὁ ἀνδριάς του. Ἔχει τόσους πολλοὺς ἀνδριάντας τὸ Παρίσι, ὥστε εἷς ἀνδριὰς νὰ εἶνε σχεδὸν μηδὲν δι' ἑκεῖνον ὅστις ἐξύσησε μίαν μεγάλην πνοὴν εἰς τὴν Γαλλικὴν φιλολογίαν Καὶ τώρα ὁ ἀνδριὰς μάτην ζητεῖ ἐν βάθρον, μίαν ἀκτῖνα ἡλίου. Κλεισμένος εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ γλύπτου, δὲν εὑρίσκει μίαν σπιθαμὴν Παρισινῆς γῆς διὰ νὰ ὑψωθῇ, ν' ἀναπαυθῇ ἔπειτα ἀπὸ τοὺς κτύπους τῆς σμίλης. Ἡ γῆ, τὴν ὁποίαν μὲ τόσην ὀξύτητα ἐζωγράφισε μὲ τοὺς ἀνθρώπους της καὶ μὲ τὰ μυστήριά της, δὲν περισσεύει διὰ τὸ ὁμοίωμα τοῦ πλατυστόμου συγγραφέως. Ὅταν ἀπεφασίσθη ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνδριάντος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Δημοσίων ἔργων ὑπεσχέθη νὰ χορηγήσῃ τόπον εἰς τοὺς κήπους Τουϊλλερῆ, παρὰ τὴν προτομὴν τοῦ Ρουσσῶ. Τώρα ὅμως ὅτε ἐπερατώθη τὸ ἔργον, ὁ κ. ὑπουργὸς ἀνέκρουσε πρύμναν. Ἀρνεῖται τὸν ὑπεσχημένον χῶρον. Ἡ ἐπιτροπὴ κατέφυγεν εἰς τὰς Δημοτικὰς ἀρχάς, ζητοῦσα ἄλλα μέρη. Ἡ αὐτὴ ἀρνητικὴ ἀπάντησις.

Κακόμοιρε Ζολᾶ!

Ο ΚΑΖΑΜΙΑΣ

Τὴν προσέγγισιν τῆς πρωτοχρονιᾶς ἀσφαλέστερον καὶ τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων προαγγέλλει ὁ λαϊκος Καζαμίας.

Μὲ τὰς πρώτας βροχὰς εἰς τα χείλη τῶν μικρῶν λούστρων πτερυγίζει τὸ ὄνομα τοῦ γηραιοῦ ἀστρονόμου, ὁ ὁποῖος μὲ τὰ μακρυὰ κάτασπρα γένεια καὶ τὸν κωνοειδῆ σκοῦφον καὶ τὰ ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα προσπαθεῖ νὰ ἐτάσῃ νεφροὺς καὶ καρδίας τοῦ μέλλοντος, ὡς νὰ ἦτο μάγειρος τῆς Ν. Ἀγορᾶς. Ἑορτάζει ἤδη τεσσαρακονταετίαν ἡ φυλλάδα αὐτή, ἡ ὁποία εἶνε ἀκόμη καὶ σήμερον ὁ προσφιλὴς σύντροφος τῶν λαϊκῶν στρωμάτων.

Αἱ προφητεῖαί του—καὶ εἶνε ἀνεξάντλητος εἰς προφητείας ὁ Καζαμίας—εἶνε τόσον σοβαραὶ, ὥστε ἀστειότερον ἀνάγνωσμα δὲν θὰ ἐπεθύμει ἐφημερίς. Κάθε τέταρτον σελήνης σύρει ὡς οὐρὰν ὄπισθέν της καὶ μερικὰς προφητείας. Καὶ ἄλλοτε μὲν προαγγέλλει μὲ διπλωματικὴν σοβαρότητα ὅτι τὸν Ἰανουάριον θὰ ἔχωμεν... ψῦχος ἢ ὅτι τὸν Ἰούλιον θὰ ἔχωμεν ζέστην. Ὅτι τὸν Φεβρουάριον θὰ ἔχωμεν ταυάγιον καὶ ὅτι τὸν Αὔγουστον θὰ ἔχωμεν δροσερὸν καιρόν. Αὐτὰ ἀνάγονται εἰς τὴν μετεωρολογίαν. Κατόπιν ἔρχονται τὰ ὑψηλὰ πρόσωπα. Γέννησις βασιλόπαιδος. Πυρκαϊὰ εἰς ἀνάκτορον. Συνωμοσία κατὰ ἡγεμόνος. Κλοπὴ εἰς ἀνάκτορα. Ἀπόπειρα κατὰ βασιλέως. Καὶ προχωρῶν μέχρι τῶν ἐσχάτων, προφητεύει θάνατον ἡγεμόνος. Ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτικὴ κίνησις δὲν διαζεύγει ἀπὸ τὰ δίκτυα τοῦ προφήτου. Καὶ δὲν παύει νὰ μᾶς διαβεβαιοῖ κατὰ τοὺς ἓξ μῆνας ὅτι τὰ πολιτικὰ εἶνε ἐν ἠρεμίᾳ, διὰ νὰ μᾶς ἀναγγείλῃ κατὰ τοὺς ὑπολοίπους ἓξ μῆνας, ὅτι τά πολιτικὰ εἶνε εἰς ἀναστάτωσιν.

Αἱ ἐπιδημικαὶ νόσοι—καὶ πότε δὲν λείπουν!—τὰ σκάνδαλα—τὸ ἀλάτι αὐτὸ τῶν κοινωνικῶν ὁμιλιῶν—ἀπεργίαι, μονομαχίαι, αὐτοκτονίαι, ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις, σιδηροδρομικαὶ συγκρούσεις, εἶνε τ' ἀπαραίτητα καρυκεύματα τοῦ προφητικοῦ ὀψολογίου, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπὶ τέλους ἀφεύκτως—κανεὶς δὲν ἀντιλέγει—θὰ συμβοῦν καὶ τὰ ὁποῖα παρακολουθεῖ κάποτε καὶ κάποια Ἑλληνικὴ ἐφεύρεσις ἢ καμμία ἔκρηξις ἡφαιστείου ἢ ἔστω καὶ πυριταποθήκης.

Κατόπιν αὐτῶν δὲν θὰ ἔχω ἄδικον νὰ χαρακτηρίσω τὸν γηραιὸν Καζαμίαν ὡς τὸν φιλοπονώτερον καὶ μανιωδέστερον ρεπόρτερ. Αἱ εἰδήσεις του εἶνε ἄθθονοι, εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσαι καὶ—τὸ σπουδαιότερον—ἀληθέστεραι ἀπο τὰς «Τελευταίας ὥρας» μερικῶν καθημερινῶν συναδέλφων.

Δὲν θέλω νὰ μειώσω μὲ ὅσα γράφω τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλιαρίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται τακτικώτερα ἀπὸ μερικὰ ἑβδομαδιαῖα φύλλα καὶ τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ εὐθηνότερον βιβλίον ἐν Ἑλλάδι, ἂν καὶ διδακτικόν, διότι διδάσκει ἐπὶ τέλους τὸ ἑορτολόγιον. Ἐν τούτοις αἰσθάνομαι μίαν ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν, κἄπως κακεντρεχῆ, γράφων τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ Καζαμία—διὰ πόσα ἄλλα χειρότερα βιβλία δὲν γράφονται ἐκτενέστεραι κρίσεις....—διότι μοῦ ἀρέσει νὰ ἐκδικοῦμαι. Καὶ δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ἔκπληξιν, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθην προ ἐτῶν, ὅτε ξεφυλλίζων ἕνα Καζαμίαν, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀγοράσει μαζὶ μὲ ἕνα «Ὀνειροκρίτην» ἡ νεαρὰ ὑπηρέτριά μου, εἶδα εἰς τὴν προτελευταίαν σελίδα—διότι ὁ Καζαμίας, ὁ πρόδρομος αὐτὸς τῶν Ἐθνικῶν Ἡμερολογίων ἔχει καὶ φιλολογικὸν μέρος—ἕνα παραμῦθι φέρον - οἴμοι—τὴν ὑπογραφήν μου. Καὶ θὰ ἐπανελάμβανα τὴν ὑπογραφὴν ἂν δὲν μὲ ἀνεχαιτίζεν ἡ πονηρὰ σκέψις ὅτι πιθανὸν πρὸς ἀντεκδίκησιν νὰ ἐπανελαμβάνετο ἡ ἀναδημοσίευσις κανενὸς ἄλλου διηγήματός μου «ὡς εἶδος παραμῦθι» εἰς τὸν Καζαμίαν τοῦ προσεχοῦς ἢ μᾶλλον μεταπροσεχοῦς ἔτους 1908. Δι' αὐτὰ καὶ ἐγὼ περιδεὴς καταφεύγω εἰς τὴν προσωπίδα τοῦ ψευδωνύμου.

ΔΑΦΝΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἀπεβίωσεν ἐν Valmondois, ἔνθα ἀπὸ ἐτῶν ἠσχολεῖτο εἰς τὴν κεραμεικὴν τέχνην, ὁ Γάλλος ζωγράφος G. Laurent Desroussaux. Ἐγεννήθη τῇ 15 Ἰουλίου 1862 καὶ ὑπῆρξε μαθητὴς τῶν Maignan. Κυριώτερα ἔργα αὐτοῦ εἰσί, τὸ Ave Maria (1885, τυχὸν τιμητικοῦ μεταλλίου), ἡ Χήρα (1886), ἡ Ὑστάτη ὥρα (βραβευθὲν ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ 1889), ἡ Ἀναχώρησις (Μουσεῖον Χάβρης), τὸ Ναυάγιον (Μουσεῖον Τύνιδος), Παρὰ ταῖς ἀδελφαῖς (Μουσεῖον Ρεννῶν), ἡ Παραμονὴ τῆς πρώτης μεταλήψεως (Μουσεῖον Ρουέν), Εἰς τὴν Ὄπεραν (1894) Ὁ Lanrent-Desrousseaux συνειργάσθη εἰς τὸ Figaro illustré, εἰς τὴν Mode Pratique κ.λ.π.

*

En Bedarieux τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου Φερδινάνδου Φάβρ ἀνηγέρθη πρὸς τιμὴν αὐτοῦ μνημεῖον, οὗ τὰ ἀποκαλυπτήρια ἐγένοντο πρό τινος. Τὸ μνημεῖον εἶνε ἔργον τοῦ γλύπτου J. Villeneuve.

*

Εἰς τὸν ἐφετεινὸν διαγωνισμὸν τοῦ Grand Prix de Rome τὸ α'. βραβεῖον τῆς γλυπτικῆς ἔλαβεν ὁ Gaumont, τῆς δὲ χαρακτικῆς ὁ Serrès.

*

Διωρίσθησαν καθηγηταὶ ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ Σχολῇ τοῦ Πολυτεχνείου, τῆς ἀνατομίας ὁ κ. Θ. Παπαϊωάννου ἰατρός, τῆς Ἱστορίας τῆς τέχνης καὶ τῆς Αἰσθητικῆς ὁ ἀρχαιολόγος κ. Γ. Βυζαντινός καὶ τῆς ξυλογραφίας ὁ κ. Ν. Φέρμπος.

*

Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας ὁ γλύπτης Ἰωάννης Καρακατσάνης. Ὁ καλλιτεχνικός του βίος συνδέεται μετὰ τοῦ Δρόση, οὗ ἦτο ἐκ τῶν ἀφοσιωμένων μαθητῶν. Περατώσας τὰς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ σπουδάς του, προσελήφθη παρὰ τοῦ Δρόση, παρ' ᾧ εἰργάσθη ἐπὶ δεκαετίαν, ἀναπληρῶν αὐτὸν εἰς τὰς ἐργασίας, ὅτε οὗτος ἀπεδήμησεν εἰς Ἰταλίαν, ἐργασθεὶς μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὸν Σωκράτη. Ὁ Καρακατάνης ἱδρύσας εἶτα ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσωμάτων ἴδιον ἐργαστήριον, ἐνέκυψεν ἰδίως εἰς τὰς μορφὰς τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος. Διεκρίθη εἰς τὰς μορφὰς τοῦ Ρήγα, τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Μπότσαρη, τοῦ Μιαούλη, τοῦ Καποδίστρια, τοῦ Τομπάζη, ἀντίτυπα δ' αὐτῶν ἠγόρασεν ὁ δῆμος Ἀθηναίων.

Ὁ ἀποθανὼν γλύπτης **Ἰ. Καρακατσάνης**

Ἔργον του εἶνε ἡ προτομὴ τῆς βασιλόπαιδος Ὄλγας, ἡ στηθεῖσα εἰς τὸν ἐν Δεκελείᾳ τάφον της, τὸ κυριώτερον ὅμως εἶνε ὁ ἀνδριὰς τοῦ Ἀθανασίου Διάκου,ὁ ἐν Λαμίᾳ στηθείς. Εἰκόνα τοῦ ἀνδριάντος τούτου ἔχει δημοσιεύση ἡ «Πινακοθήκη» ἐν τῷ β'. τεύχει. Ὁ κ. Χ. Ἠλιόπουλος ἐσκιαγράφησε δι' ἐπικηδείου λόγου τὸν θανόντα, ὡς καλλιτέχνην καὶ ὡς ἄνθρωπον.

*

Ὁ «Αἰὼν» τῶν Παρισίων εἰς μίαν δημοσιογραφικὴν ἀνάκρισιν—ὅπως τὴν ὀνομάζει—ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς φιλολογίας ἀφιερώνει ἄρθρον ὁλόκληρον διὰ τὸ ἔργον τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει ἀντάξιον ποιητὴν καὶ τελευταῖον — κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν — μέγαν Ἕλληνα ποιητήν, τονίζων ἰδίως, ὅτι δὲν ἔχει ὑποστῆ ξενικὴν ἐπιρροήν, ὅπως ἄλλοι ποιηταί μας.

Ὁ «Αἰὼν» δημοσιεύει καὶ δύο ποιήματα τοῦ Μαρτζώκη ἀπὸ τὰ ὡραιότερα, «Γῆ καὶ Οὐρανὸς» καὶ «οἱ Ποιηταί».

Ἀργότερα θὰ γράψῃ καὶ δι' ἄλλους Ἕλληνας ποιητάς.

*

Ἐρευνωμένου ἐν Σουνίῳ τοῦ χώρου τοῦ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ἐπιχώσει τεχνητῇ ἀνευρέθησαν ὑπὸ τοῦ ἐφόρου κ. Στάη δύο κολοσσιαῖα ἀγάλματα ἀρχαϊκῶν Ἀπολλώνων τοῦ τύπου τῆς Τενέας καὶ τῶν ἐν τῷ μουσείῳ ὁμοίων. Τὸ ἕτερον σώζει καὶ τὴν κεφαλὴν διακεκοσμημένην ἐξόχως κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν τρόπον. Εἶνε ἀνώτερα τὰ ἀγάλματα ταῦτα πάντων τῶν μέχρι τοῦδε εὑρεθέντων τοῦ ὁμοίου τύπου καὶ διὰ τὸ ὑπερφυσικὸν μέγεθος αὐτῶν καὶ διὰ τὴν τεχνοτροπίαν καὶ διὰ τὴν διάθεσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς κόμης αὐτῶν.

Εἶνε τέχνη ἀρχαϊκωτάτη τῶν προπερσικῶν χρόνων καὶ ἀνευρέθησαν εἰς ἐπίχωσιν γενομένην κατὰ τὴν μετὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους ἀνίδρυσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Οἱ Πέρσαι διερχόμενοι διὰ τοῦ στόλου αὐτῶν ἐκ τοῦ Σουνίου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'. π. Χ. αἰῶνος ἀπεβιβάσθησαν ἐκεῖ καὶ ἐπυρπόλησαν καὶ κατέστρεψαν τὸν πανάρχαιον πώρινον ναόν, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ὁποίου κατόπιν ἱδρύθη ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος, κατέρριψαν δὲ ἐκ τῶν βάθρων αὐτῶν τὰ ἀγάλματα τὰ ἐν τῷ ναῷ καὶ τῷ περιβόλῳ ἱδρυμένα.

Οὕτω τὰ ἀνευρεθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Στάη ἀγάλματα φέρουσιν ἐκ τῶν ὄπισθεν ζωηρὰ ἔτι τὰ ἴχνη τῶν κτυπημάτων, δι' ὧν κατέρριψαν αὐτὰ ἐκ τῶν βάθρων των, ὅπως φέρουσιν ἴχνη τοιαῦτα καὶ αἱ γνωσταὶ κόραι τῆς Ἀκροπόλεως, ἐπεχώσθησαν δὲ κατόπιν, ὡς ἱερά, παρὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Σουνιαίων.

*

Ὁ ἐν Νεαπόλει καθηγητὴς κ. Φ. Δε-Σιμόνε Μπροῦβερ ἐδημοσίευσε εἰς καλλιτεχνικὸν τόμον, ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νεαπόλεως, ὡραιοτάτην μετάφρασιν δύο ἐκ τῶν διηγημάτων τοῦ κ. Δ. Βικέλα, τοῦ «Παπᾶ Ναρκίσσου» καὶ τοῦ «Λυσσασμένου».

*

Τὸ Γαλλικὸν φιλολογικὸν περιοδικὸν «La Gerbe», ὅπερ συγκεντρώνει τὰ ἐκλεκτότερα ἔργα τῆς τε Γαλλικῆς καὶ ξένης φιλολογίας, δημοσιεύει εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον του μετάφρασιν τῆς «Τριλογίας» τοῦ ἡμετέρου διευθυντοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, κατὰ μετάφρασιν ἐκτάκτως ἐπιτυχῆ γενομένην ὑπὸ τοῦ κ. Ary-René d' Yvremont.

*

Ἀναχωρεῖ περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς διὰ Παρισίους, ἔνθα ὁριστικῶς θὰ ἐγκατασταθῇ, ὁ φίλος καλλιτέχνης κ. Στεφ. Ξενόπουλος. Ὁ κ. Ξενόπουλος, ὅστις θὰ ἀποστέλλῃ καλλιτεχνικὰ ἄρθρα πρὸς τὴν «Πινακοθήκην», θὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν τέχνην του καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν γελοιογραφίαν, ἧς ἔδωκε μέχρι τοῦδε πολλὰ δείγματα ἐπιτυχίας.

*

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν ὅτι ὁ ἐν Παρισίοις διακεκριμένος συγγραφεὺς καὶ ποιητὴς κ. Ἀρ. Παρθένης, συνεργάτης πλείστων Γαλλικῶν περιοδικῶν, ἀνέλαβε λίαν εὐγενῶς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς «Πινακοθήκης» ἐν Παρισίοις. Ὁ κ. Παρθένης πρὸς τούτοις θὰ γράφῃ χάριν τῆς «Πινακοθήκης» ἐπιθεώρησιν τῆς Παρισινῆς φιλολογικῆς κινήσεως.

*

Νέαν ἔκδοσιν προετοιμάζει ὁ ἀκαταπόνητος φωτοτύπης καὶ συνεργάτης μας κ. Β. Παπαγιαννόπουλος. Νέας σειρὰς χρωματιστῶν εἰκόνων θὰ καλλιτεχνήσῃ. Ἐκτὸς πολλῶν Ἀρχαιοτήτων,θὰ ἐκδώσῃ τὰς ὀκτὼ τοιχογραφίας τοῦ Προμηθέως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κατ' ἀντιγραφὴν θαυμασίαν τοῦ κ. Ἀριστέως, 21 εἰκόνας τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως ἐξ ἀντιγραφῆς τῶν ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Μονάχου καὶ τρία Ἑλληνικὰ ζωγραφικὰ ἔργα, ἤτοι τοὺς Νικητὰς τῆς Σαλαμῖνος τοῦ Κορμόν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν τοῦ Κάουλμπαχ, τὸν Περικλέα ἐπὶ τῆς Πνυκὸς τοῦ Φόλτς καὶ τοὺς ἀρχαίους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἰλτενσπέρζερ.

*

Ἀφίκετο ἐκ Σμύρνης ὅπως ἐγκατασταθῇ εἰς Ἀθήνας ὁ ζωγράφος κ. Ε. Ἰωαννίδης.

— Τὸν προσεχῆ μῆνα ἀναχωρεῖ διὰ Παρισίους πρὸς τελειοποίησιν ἡ ζωγράφος δεσποινὶς Μαρία Σχούφου.

*

Εἰς τὸν ἑβδομαδιαῖον «Chroniqueur de Paris» ἐδημοσιεύθη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς Ὀράγγης εὐμενεστάτη κρίσις περὶ τοῦ Ἕλληνος τραγῳδοῦ, ἀλλὰ λίαν ἀπογοητευμένου ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου, κ. Ἀχιλ. Μάρδα (Ajax), ἀπαγγείλαντος μέρη ἐκ τοῦ «Οἰδίποδος Τυράννου». Ὁ κρίνων τὸν κ. Μάρδαν γράφει: «Cette voix a un accent inimaginable, une profondeur de vibrations dont nous sommes déshabitués, elle revèle un tempérament!»

*

Εἰς θέσιν Μπούφα τῶν Μηλεῶν τοῦ Βόλου, ἔνθα ἔκειτο ἡ παλαιὰ πόλις Κορωπαὶ καὶ ἐν ᾗ εὑρέθησαν πλάκες μετὰ ψηφισμάτων, ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος ἤρξατο ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ μαντείου. Εὑρέθη τεῖχος Προμυκηναϊκόν, δύο πλάκες, ὧν ἡ μία ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τρισχίλια συντρίμματα ἀγγείων ἐποχῆς 700—500 π. Χ., ἐν οἷς ὀκτὼ πήλιναι κεραμίδες φέρουσαι ἔγχρωμα κοσμήματα Μωναϊκοῦ τύπου. Εὑρέθησαν πρὸς τούτοις εἴκοσι τάφοι, ὅλοι, πλὴν τριῶν χριστιανικῶν, τοῦ 3ου π. Χ. αἰῶνος, ἀναθηματικοὶ τύποι ἀνεπίγραφοι, νομίσματα, βάσεις ἀγαλμάτων καὶ πήλινοι μικροὶ ἵπποι ἀναθηματικοὶ πάντες εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐκ τούτου βεβαιοῦται ἤδη ὅτι τὸ περίφημον μαντεῖον ἀνευρέθη, τὸ ὁποῖον μόνον εἷς ἀρχαῖος συγγραφεύς, ὁ Νίκανδρος, ἀναφέρει.

Ἐπίσης εἰς τὴν νησίδα Κικόνηθον παρὰ τὸ Τρίκκερι εὑρέθησαν ἐν ἀρχαιοτάτῃ μονῇ παλαιὰ χειρόγραφα καὶ βιβλία πολλῆς ἀξίας. Εἰς δὲ τὴν θέσιν Ἅγ. Ἰωάννης Θεολόγος εὑρέθησαν ἴχνη Ἑλλ. ἐποχῆς, πολλὰ δὲ τοιαῦτα Βυζαντινῆς, ὡς νομίσματα, ἀγγεῖα ἐκ τάφων κ.λ.π.

*

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία ἀπεφάσισεν ὅπως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προβῇ εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἀρκετῶν Μουσείων εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἵνα συγκεντρωθοῦν εἰς αὐτὰ αἱ κατεσπαρμέναι κατὰ τόπους ἀρχαιότητες.

Τοιαῦτα Μουσεῖα ἤρχισαν ἤδη ἱδρυόμενα ἐν Σπάρτῃ, Θήβαις, Κερκύρᾳ, Λυκοσούρᾳ καὶ Ἐπιδαύρῳ.

Τὸ κτίριον τοῦ Μουσείου τῆς Ἐπιδαύρου εἶνε ἤδη ἕτοιμον, καὶ ἤρχισεν ἡ τοποθέτησις τῶν σπουδαιοτέρων ἀρχαιοτήτων, αἵτινες ἔχουν ἀνευρεθῇ ἐκεῖ, τῇ ἐπιβλέψει τοῦ κ. Καββαδία.

Εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ἐπιδαύρου ἀποπερατούμενον ἐντελῶς μέχρι τοῦ προσεχοῦς ἔτους, θὰ συγκεντρωθοῦν ὅλαι αἱ ἐκεῖ ἀνευρεθεῖσαι ἀρχαιότητες.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αἱ ἀνασκαφαί, αἱ ὁποῖαι ἐνηργήθησαν ἐφέτος εἰς τὴν νῆσον Μπερεζὰν τῆς Μαύρης θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Ρώσσου καθηγητοῦ ἀρχαιολόγου Ε. φὸν Στέρν, ἔφεραν εἰς φῶς σπουδαιότατα ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα.

Ἀνεκαλύφθησαν τείχη ἀρχαίου ἑλληνικοῦ συνοικισμοῦ ἀναγομένου εἰς τὴν ΣΤ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἀνευρέθησαν δὲ πλῆθος ἀρχαίων ὑδραγωγείων καὶ φρεάτων, ὡς καὶ πολυάριθμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἰκιακὰ σκεύη.

Ἡ νῆσος Μπερεζὰν παρουσιάζει τὸ μοναδικὸν φαινόμενον ἀρχαιολογικοῦ τόπου μὴ ἔχοντος στρώματα μεταγενέστερα ἀποικισμῶν καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀνασκαφαί, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦνται, ἀποκαλύπτουν τὸν ἀρχέγονον συνοικισμὸν ἀρκετὰ καλῶς διατηρούμενον.

*

Ἐν Πειραιεῖ ἀνευρέθησαν συντρίμματα ἀγγείων, ἀκρωτήριον ἀκρανθέμου, μία χείρ, στήλη ἐπιτύμβιος ἐνεπίγραφος, ἑτέρα μετ' ἀναγλύφου ἀνδρὸς γενειῶντος, στηριζομένου ἐπὶ ῥάβδου καὶ ἐπιτύμβιος φέρουσα ἀκρόανθεμον καὶ δύο ῥόδακας διπλοῦς ἀκοσμήτους, ἐνεπίγραφος.

*

Εἰς θέσιν Παγκράτι τῶν Ἀθηνῶν ἀνευρέθησαν πέντε ἀρχαῖοι τάφοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους. Ἡ ἀξία των δὲν εἶνε μεγάλη, καθότι ἑκατοστύες παρομοίων τάφων ἔχουσιν εὑρεθῇ μέχρι τοῦδε.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Ζωγράφῳ.—Ἐπιφανὴς ζωγράφος εἶπεν: Ἐν τῇ ζωγραφικῇ δὲν ὑπάρχουν «φαινόμενα»· τὰ ὑπερφυῆ παιδιά, ὡς ὁ Πασχάλ, ὁ Μόζαρτ, ὁ Πὶκ δὲ λὰ Μιρανδὸλ κλπ. εἶνε ἀνύπαρκτα ἐν τῇ τέχνῃ μας.

Φίλῳ.—Τὸ εἶπε διαφορετικὰ κάποιος ξένος συγγραφεύς· αἱ πλεῖσται τῶν γυναικῶν, γράφει, παραδίδονται εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ὁ Διάβολος δὲν τὰς θέλει πλέον.

Γλόπτῃ Δ.—Καὶ ἡμεῖς ἐπληροφορήθημεν ὅτι κυοφορεῖται δι' εἰκοστὴν φορὰν σύστασις Καλλιτεχνικῆς Ἑταιρείας. Ἀτυχῶς ἡ πεῖρα εἶνε τόσῳ δυσμενὴς καὶ αἱ μεταξὺ καλλιτεχνῶν ἀντιπάθειαι τόσῳ γνωσταί, ὥστε πολὺ ἀμφιβάλλομεν περὶ τελεσφόρου ἐπιτυχίας. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ ἰδοῦμε κανὲν τέτοιο θαῦμα.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐθνικὴ Μοῦσα. Ἀγγέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. *Χρ. Βλάχου* ἡ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἔκδοσις μηνιαίου ἑλληνικοῦ μουσικοῦ περιοδικοῦ, ὅπερ θὰ σύγκειται ἀπὸ ἐφημερίδα παρακολουθοῦσαν τὴν μουσικὴν κίνησιν, ἀπὸ περιοδικὸν περιλαμβάνον μουσικὰς μελέτας καὶ ἀπὸ δύο τεύχη, ἓν μὲ τεμάχια Βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ ἕτερον μὲ Εὐρωπαϊκήν. Ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ τούτου σκοπεῖ κυρίως τὴν τεχνικὴν ἀνάλυσιν τῆς μελῳδίας καὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐθνικῶν δημοτικῶν ἀσμάτων, καὶ τὴν διάσωσιν τῶν ἁπανταχοῦ σωζομένων καὶ ψαλλομένων Ἑλληνικῶν ἀσμάτων. Συνδρομὴ δρ. 13. Γραφεῖα ἐν ὁδῷ Φωκυλίδου 28.

Ὁ συνάδελφος κ. *Π. Σαββίδης*, ὁ διαθέτων τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς ἐκδόσεις πρωτοτύπους καλλιτεχνικὰς καὶ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπως τὸ τελευταῖον του «Πανελλήνιον Λεύκωμα», ἀθορύβως ὅλως ἑτοιμάζει τώρα, τὸ καλλιτεχνικώτερον καὶ τὸ ὡραιότερον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔδωκε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν δημοσιότητα ἡ ἑλληνικὴ τυπογραφία, τὸ «Λεύκωμα τῶν ἐν Ἀθήναις Β' Διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων 1906».

Ἀπὸ τὰ ὑπὸ ἐκτύπωσιν φύλλα τοῦ βιβλίου δύναταί τις νὰ κρίνῃ ἀσφαλῶς ὅτι τὸ σύνολον τὸ ὁποῖον θ' ἀποτελεσθῇ ἀπὸ ὑπερδιακοσίας σελίδας μεγάλου σχήματος, θὰ εἶναι ἡ τελειοτέρα κινηματογραφικὴ ἀναπαράστασις τῶν ἀλησμονήτων ἑορτῶν.

Περιγραφαί, μὲ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας, γεγραμμέναι μὲ τὴν ἐγνωσμένην εἰδικότητα τοῦ κ. Σαββίδου, ποικιλλόμεναι ἀπὸ 250 εἰκόνας ὅλων τῶν νικητῶν, ὅλων τῶν ἀθλητῶν, ὅλων τῶν γεγονότων τῶν ἀξίων λόγου, εἰκόνας ἀπὸ τὸ Στάδιον, ἀπὸ τὴν πόλιν, ἀπὸ τὸ Σκοπευτήριον, ἀπὸ τὸ Φάληρον, ἀπὸ παντοῦ, χάρτης πολυτελέστατος illustration πρωτοφανὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα, θ' ἀποτελέσουν τὴν ζωντανοτέραν ἀναπαράστασιν τοῦ μεγαλειτέρου γεγονότος τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

Καὶ ὅλος αὐτὸς ὁ μέγας, ὁ καλλιτεχνικός, ὁ θαυμάσιος τόμος, ὁ ὁποῖος θὰ δοθῇ εἰς κυκλοφορίαν τὴν 1ην Δεκεμβρίου, διετιμήθη εἰς τιμὰς ἀξιοθαυμάστως εὐθυνάς, οὕτως ὥστε καὶ διὰ τὸν πτωχότερον νὰ γίνῃ προσιτὴ ἡ ἀπόκτησις τοῦ ὡραίου Λευκώματος.

Οὕτω διὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα τὸ χαρτόδετον τεῦχος διετιμήθη δρ. 5, τὸ δὲ χρυσόδετον δρ. 8. Διὰ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν ὡρίσθη τὸ τίμημα εἰς δρ. 7 διὰ τὸ χαρτόδετον καὶ 10 τὸ χρυσόδετον, προαποστελλομένης τῆς συνδρομῆς.

Ἡ «Πινακοθήκη» εὐχαρίστως ἀναλαμβάνει χάριν τῶν συνδρομητῶν της τὴν προμήθειαν τοῦ ἔργου, ἐγγραφεῖσα δ' 100 σώματα, ἅτινα δύνανται νὰ πληρώνωσιν εἰς τὰς τιμὰς τὰς διὰ τοὺς Ἑλλάδι συνδρομητάς, μὲ τὴν ἁπλῆν διαφορὰν τῶν ταχυδρομικῶν, προαποστέλλοντες τὸ τίμημα μέχρι τῆς 1ης Δεκεμβρίου.

Ὁ μικρὸς κτηνίατρος. Ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου Βιβλιοθήκη ὠφελίμων βιβλίων.

Ch. Diehl. *Botticelli.* Μετὰ 54 εἰκόνων.

Camille Mauclair. *Trois Crises de l'art actuel.*

A. Saint-Paul. Les Irregularités du plan dans les églises.

La Française renaissance. Ἐθνικὴ Γαλλικὴ τέχνη 1450—1550. Ὑπὸ E. Muntz καὶ A. Remband.

Παντελῆ Χόρν. Τὸ Ἀνεχτίμητο δρᾶμα μὲ τρία μέρη. Ὁ ξένος, δραματικὴ σκηνή. Γραφεῖα «Νουμᾶ». Ἡ ὑπόθεσις τοῦ πρώτου δράματος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δημοτικοῦ ᾄσματος «Τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι». Εἰς τὸ δεύτερον ἔργον πρόσωπα εἶνε ἕνας ξένος, μία γρηὰ στρίγγλα, ἡ Βασίλισσα, κόρες καὶ παλληκάρια. Τὸ βιβλίον ἀφιερώνεται στὸν Ψυχάρη.

Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου. Ἰωσὴφ ὁ Ἀνδρούσης ὅμηρος δεσμοφόρος ἐν Τριπολιτζᾷ.— (1770—1844).

CORSETS ÉLÉGANTS

ΟΔΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 34

Σχήματα νεώτατα τελείως ὑγιεινά.

—

Ἐσωφόρια πολυτελείας.

—

Ὀρθοπαιδικοὶ στηθόδεσμοι.

—

Καλλιτεχνικὸν βιβλιάριον μὲ λεπτομερεῖς πληροφορίας καὶ διάφορα σχήματα ἀπηστέλλεται ἀπανταχοῦ δωρεὰν εἰς πᾶσαν ἐπὶ πενταλέπτου δελταρίου αἴτησιν, ὡς καὶ δείγματα ὑφασμάτων.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντόκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς Τραπεζικὰ γράμματια καὶ εἰς χρυσὸν ἤτοι φρ. καὶ λίρας στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὡρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκῶς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρόνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chéque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρόνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης.

Τόκοι καταθέσεων

1 1/2	τοῖς	%	κατ' ἔτ.	δι' ἀ	κατ.	0 μηνῶν
2	»	%	»	»	»	1 ἔτους
2 1/2	»	%	»	»	»	2 ἐτῶν
3	»	%	»	»	»	4 »
4	»	%	»	»	»	5 »

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμαι.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκομίσθησαν νέοι **Ἀμερικανικοὶ κονδυλοφόροι** ἐκ διαφόρων ἐργοστασίων (FONTAIN PEN).

Οἱ κονδυλοφόροι οὗτοι ἅπαξ πληρούμενοι ἐπαρκοῦσι διὰ γραφὴν 2000 λέξεων

Δελτάρια ἑλληνικὰ ἐκδόσεως Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ ἐξαιρέτου ποιότητος πωλοῦνται τὰ μαῦρα 5 λεπτὰ ἕκαστον.

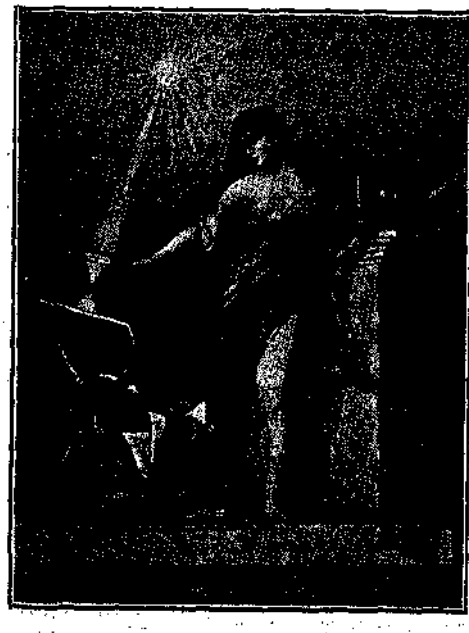

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ, ΓΥΨΙΤΙΚΗΣ & ΦΩΤΟΤΕΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΡ. ΛΑΪΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ,

ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΜΟΝΑΧΟΥ

ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΡΚΟΥ 1

ΑΘΗΝΑΙ

Τύποις Παρασκευᾶ Λεώτη — Ὁδὸς Περικλέους Ἀριθ. 16.